

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 28/03/2015 Saat :

Kayıt: Trabzon Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 1

(Trabzon Zorlu Hotel)
28 Mart 2016 Pazartesi
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 14.35

BAŞKAN: Ayşe KEŞİR (Düzce)
BAŞKAN VEKİLİ: Bayram ÖZÇELİK (Burdur)
SÖZCÜ: Ali ÖZKAYA (Afyonkarahisar)
KÂTİP: Emine YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa)

-----0-----

BAŞKAN – Değerli milletvekillerimiz, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Sayın Rektörüm, eski Bakan yardımcımız birlikte çalıştığımız, Komisyonumuzun çok kıymetli uzmanları ve Trabzon'dan bu davetimize icabet eden kamu kurum ve kuruluşlarının üniversitelerin ve STK'ların temsilcileri; hepiniz hoş geldiniz.

Biz size misafiriz, şimdi siz bize misafirsiniz. Herkes birbirine rahatlıkla hoş geldiniz diyebilir.

Öncelikle, niçin burada olduğumuzu çok kısa izah etmek istiyorum: Aile Bütünlüğünün Korunması ve Boşanma Olaylarının Araştırılması Komisyonu olarak bugün Trabzon'dayız. Komisyonumuz 14 Ocakta ilk toplantısını yaptı. O günden bu yana öncelikle Ankara'da, merkezde kamu kurum ve kuruluşlarının, üniversitelerin Komisyonun çalışma alanıyla ilgili sunum ve verilerini aldık, bir anlamda çerçeve çizmiş olduk. Aslında, sadece Boşanma Nedenleri ve Sonuçları Araştırma Komisyonu deyip işimizi belki kolaylaştırılabiliriz ama Aşkın Hanım da biraz bilir, biz zoru biraz seviyoruz. Daha önce, Aile Bakanlığında olan tecrübemden dolayı aslında boşanma neden ve sonuçlarına ondan ve öncesinde yaşanan farklı sorunların sebep olduğunu biliyoruz. Bunun içinde ekonomik sebepler olabilir, sağlık problemleri olabilir, madde bağımlılığı olabilir, aile içinde yaşanan bir şiddet, istismar, vesaire farklı konular olabilir ya da evde olan engelli ya da yaşlı bireyin hizmete erişememesi gibi olabilir, farklı nedenler var. Onun için "aile bütünlüğü" dediğimiz konuya tüm sosyal sorun ve konularda olduğu gibi bütüncül yaklaşılması gereği yönünde Komisyonumuzun genel bir kanaati oluştu. Onun için bugünkü katılımcılarımız farklı alanlardan. Yani, sadece boşanma, neden ve sonuçlarını konuşmayacağız burada. Az önce saydığım faktörleri de burada Trabzon özelinde konuşacağız.

Komisyon dört aylık sınırlı süreli bir Komisyon. Akabinde bir rapor yayınlayacağız. Bu raporda alanda gördüğümüz sorunlar ve bu sorunlara karşılık çözüm önerilerimiz olacak. Çözüm önerilerimizin bir kısmı belki mevzuatla ilgili olacak, yasal düzenlemelerle ilgili, bir kısmı da belki uygulamaya yönelik, genel ve merkezi uygulamalara yönelik olacak.

Bununla birlikte, tabii, saha ziyaretleri de gerçekleştiriyoruz. Daha önce, Kilis, Urfa, Antalya, Bursa ve Trabzon önce de Ordu ve Giresun'u ziyaret ettik. Saha ziyaretlerinde amacımız şu: Tüm sosyal bilimciler bilir. Özellikle, insana ait az önce saydığım kalemdeki sorun başlıkları zaman zaman yerel özellik arz edebilir, farklı nedenleri olur. Bunun için bugün sizi dinlerken daha çok çıkacak bunlar ortaya. Hem sorunlar yerellik arz edebilir ya da sorunun şekli ve biçimi yerele göre değişebilir ya da yerelden farklı çözüm önerileri gelebilir. Onun için yerel aktörlerle, uygulayıcılarla bir arada olmadan bunu bizim Ankara'dan bilebilmemiz, takdir etmemiz mümkün değil. Onun için sizlerin yanına geldik. Dün Ordu'da yaptık böyle bir toplantıyı. Sabah 08.00'de Giresun'da başladık, güne erken başladık. 08.00 ve 12.00'ye doğru yarım günlük arada Giresun'da böyle bir toplantı yaptık. Bizler için son derece verimli oldu.

Tabii, burada sadece ülkemizdeki evlenme oranları, evlenme ve boşanma oranları değil tek konuştuğumuz konu. Bu süreci nasıl yönetiliriz, bu süreçten önce aile bütünlüğünü sağlayan etkenler ve faktörler nelerdir? Trabzon özelinde sizin gördüğünüz sorunlar ya da çözüm önerileri nelerdir? Özellikle, hukukçu arkadaşlarımız yani aile mahkemesi hâkimlerimiz ve boşanma davalarına giren avukatlarımız var aramızda. Özellikle, sizden istirhamım, sorunu iletirken bize, ne

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 28/03/2015 Saat :

Kayıt: Trabzon Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 2

olur, bu sorunun ilgili mevzuatın neresinden kaynaklandığını ve nasıl bir değişiklikle çözülebileceği yönünde bir öneriniz varsa onları da alalım çünkü siz sahadasınız ve sahaya dokunuyorsunuz.

Ben öncelikle tekrar katılımınızdan dolayı teşekkür ediyorum. Bu, Başkan olarak benim en uzun konuşmamdı, bundan daha uzun konuşmayacağım. Tekrar teşekkür ediyorum. Tabii, çok kıymetli Komisyon üyesi arkadaşlarımızla buradayız, ev sahibi milletvekilimiz de bizi yalnız bırakmadı sağ olsun. Ben öncelikle ama Komisyon üyesi arkadaşlarımı sizlere tanıtmak istiyorum.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Değerli Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım, çok saygıdeğer konuklarımız; Aile Bütünlüğünün Korunması Komisyonu dediğimiz Meclis araştırma Komisyonu dört partinin imzalarıyla kurulmuş bir Komisyon. Bu Komisyonla Türkiye'nin birçok ilinde –Sayın Başkanın da az önce de söylediği gibi- yaptığımız programlarda, yerindeki incelemelerde ciddi manada sorunları tespit ettik. İnşallah önümüzdeki dönem Meclisin yapacağı çalışmalara esas olacak ve bir kısım mevzuat değişikliğine somut gerekçeleriyle birlikte tavsiyelerimiz ve önerilerimiz olacak. Sizlerden de bilhassa uygulayıcı arkadaşlarımızdan, az önce Başkanımızın da söylediği gibi somut önerileri, "Ailenin bütünlüğünü mevzuattaki şöyle bir değişikle daha iyi sağlarız, boşanma davalarını önceden daha iyi önleyebiliriz." veya "Davayı daha hızlı ve daha doğru yöntemle çözebiliriz." dediğiniz hususlar varsa bu konuları da bizlere iletirseniz -burada olabilir, kısa sürede yazılı olarak bilahare de olabilir- teşekkür ederim, iyi günler dilerim.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Toplantımızın hayırlı olmasını diliyorum. Öncelikle, şunun altını dikkatle çizmek istiyorum. Dünya ortalamasının ve Avrupa ortalamasının çok çok altında Türkiye'deki veriler ama biz aile hassasiyetimiz dolayısıyla ve tüm siyasi partilerin ortak imzasıyla bu hassasiyetin üzerinde duruyoruz. Yerel uygulayıcıların kararları ve bölgesel faktörler çok değerli. O yüzden, bugün sizden alacağımız verileri de önemseyeceğimizi belirtiyor, hayırlı bir toplantı olmasını diliyorum.

FATMA KAPLAN HÜRRIYET (Kocaeli) – Sayın başkanlarım, değerli milletvekili arkadaşlarım, uzman arkadaşlarımız, değerli sivil toplum örgütlerinin temsilcisi arkadaşlarımız, sayın basın emekçisi arkadaşlarımız; öncelikle, hepiniz toplantımıza hoş geldiniz.

Sayın Başkanımın ve milletvekili arkadaşlarımın ifade ettiği gibi, bu Komisyondan öncelikle rapor çıkarmanın ötesinde yani sorunları, çözümleri kağıda bağlamının ötesinde somut önerilerle, yasa teklifleriyle, önergelerle ve Meclis çatısı altında hayata geçireceğimiz çözümlerle bu Komisyonun iyi işler yapmasını istiyoruz. Hepimiz bu gayeyle parti gözetmeksizin bu meselenin üzerinde hassasiyetle duruyoruz. Derdimiz sadece aile bütünlüğünün korunması değil, aynı zamanda ailenin içerisindeki tüm bireylerin, kadın, erkek, çocuk yaşadığı tüm sorunları ele almak ve bunlara ilişkin biz Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında siyasiler olarak neler yapabiliriz, sizlerle birlikte, tüm dinamiklerle birlikte nasıl çözebiliriz... Bu konuda, özellikle, sahada olabildiğince yoğun mesai harcayan, kendi görev alanlarında sorumluluk alan arkadaşlarımızın bizlere yol gösterici olması çok çok önemli. Bugün burada bulunuş amacımızın da en temel nedeni bu. Bu konuda olabildiğince geniş kapsamlı bir araştırma yapıyoruz ve buradan çıkaracağımız ve bunun gibi toplantılardan çıkaracağımız sonuçlarla Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında bunları hayata geçirmektir hedefimiz.

Tekrar hepinize katıldığınız için teşekkür ediyorum.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Merhabalar, ben psikolojik danışmanım. Tabii ki benim aile bütünlüğüne bakış açım biraz daha geniş bir perspektiften ama her şeyden önce ben sizleri selamlamak istiyorum, değerli basın mensuplarımızı, burada bulunan sivil toplum kuruluş örgütlerimizi, yine, çok değerli farklı meslekten arkadaşlarımızın olduğunu biliyorum, hâkimlerimiz var, uzmanlarımız, bizi burada ağırlayan Sayın Vali Yardımcımıza, değerli milletvekillerimize, her birine ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 28/03/2015 Saat :

Kayıt: Trabzon Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 3

Bir psikolojik danışman olarak tabii ki benim aile bütünlüğüne bakış açım... Diğer arkadaşlarım genelde hukuksal alanda çalışıyorlar. Ben bugüne kadar aile ve evlilik terapileri ve danışmanlığı da yapmış biri olarak çok önemsiyorum. Zaten ailelerin korunması bir milletin, toplumun, devletin korunmasıdır ve ailenin korunmasında hedef sadece boşanmaları engellemek değil, aileyi oluşturan her bireyin sağlıklı olması ve mutlu bir yaşam sürmesi anlamına gelmektedir. O nedenle de çok geniş perspektiften alıyoruz. Bireylerin sorunlarını inceliyoruz aileyi ayakta tutabilmek için. Burada sizlerle çok değerli bilgileri paylaşacağımıza inanıyorum. Sizlerin bize çok bilgi aktaracağınızı, çok değerli fikirlerinizi bizimle paylaşacağınıza inanıyorum. Her birinize şimdiden ayrı ayrı teşekkür ediyorum. İnşallah, çok güzel bir toplantı olacak. Birbirimize yeni fikirler vererek buradan ayrılacağız.

Teşekkür ediyorum.

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Değerli arkadaşlar, ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum. Sağlık eski Müsteşarıyım.

Herkes Komisyonla ilgili birkaç söyledi ben de bu konuyla bir kanaatimi ifade edeyim ama ondan önce Sayın Milletvekilimiz Ayşe Sula Köseoğlu'na, Sayın Vali Yardımcımız Murat Bey'e, eski Bakan Yardımcımız, milletvekilimiz Aşkın Hanım'a, tanıdık, tanımadık bürokratlarımıza, herkese ayrı ayrı misafirperverlikleri için teşekkür ediyorum.

Şimdi, konuştuğumuz konu aile. Aile aslında 79 milyon nüfusu olan bir Türkiye'yi hatta yurt dışını da içine katalım, 85 milyonluk bir Türk nüfusunu ele aldığımız zaman küçücük bir yapı yani 4-5 kişiden oluşan -fazlası var, eksigi var- bir yapı ama Türkiye'de 20 milyon civarında aile var ve toplumun mutluluk endeksi de bu aile dediğimiz önemli yapıya bağlı. Olayı sadece Başkanımızın da ifade ettiği gibi evlilik, boşanma, evliliğin sürdürülmesi gibi de görmemek lazım. Toplumdaki huzurun endeksi aslında ailenin mutluluğuyla doğru orantılı. Dolayısıyla, biz çok önemli bir Komisyon çalışması yapıyoruz ve süreli bir çalışma. Sizlerden aldığımız bilgileri biz rapora döküyoruz, daha sonra da bu konuyla ilgili yapılmış ama eksik kalmış veya yapılmamış veya yeni yapılması gereken hususları raporumuza işliyoruz ve daha sonra da o "aile" dediğimiz yapıyı daha güçlü tahkim etmek için neler yapmamız gerekir onları ortaya koyuyoruz. O sebeple, söylediğiniz her bir sözün, yaptığınız her bir önerinin mutlaka kayda geçeceğini ve o toplumun mutluluk endeksini yükselteceğini hesaba katarak söylemenizi hassaten istirham ediyorum.

Bir de şöyle bir şeyi de fark ediyoruz bu il ziyaretleri esnasında. Farklı kesimlerden, üniversiteden, kamudan, STK'lardan farklı farklı insanlar bir araya geliyorlar. Esasında bu insanların sadece bizim gibi bir Komisyon marifetiyle değil, onun dışında da zaman zaman da bir araya gelmesi gerekiyor. Aynı duyguları paylaşmasa bile, aynı amaca yönelik kişi ve kurumların bir araya gelip hiçbir şey konuşmadan aynı ortamı solumasının bile bir bereket olduğuna inanan birisiyim. O sebeple, bu çalışmamızın veya farklı kesimlerde, farklı şehirlerde yaptığımız çalışmaların böyle bir neticesi de var. Bunun bizden sonraki süreçte de devam etmesini arzu ederiz. Bu toplantılar yapılırsa yani belli periyotlarla işte, üç ayda bir, altı ayda bir bu gruplar, bu konuyla ilgili gruplar bir araya gelirse bunun mutlaka çok faydalı neticelerinin olacağına inanırım. O sebeple, söylediğiniz ifadelerin her biri tam tutanağa geçiyor, tutanak memuru arkadaşlarımız yanımızda ama tutanağa değil, hayata geçmesi adına da bizim Mecliste önemli rolümüz var. Bu sizin sözlerinizin de takipçisi olacağımızın taaddüdüyle hepinizi saygıyla, muhabbetle selamlıyorum.

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Şimdi, komisyonumuz kurulduktan sonraki süreçte ilk toplantılarımızı kurumlarımızla gerçekleştirdik, bakanlıklarımızla, genel müdürlüklerimizle bir ana yapıyı oluşturduk. Akabinde daha sonra hocalarla, öğretim görevlileriyle, STK'larla Ankara'da Komisyonla gerçekleştirdiğimiz toplantılar vardı ama sonra illere çıktığımızda, gerçekten, illerde bizleri heyecanlandıran bizleri bu çalışmalar içerisinde göremediğimiz noktaları arkadaşların ifade etmiş olması bizleri çok çok memnun etti. Tabii, biz bu netice sonrasında şunu gördük: Hak ve

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 28/03/2015 Saat :

Kayıt: Trabzon Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 4

görevlerini yerine getiren yeni nesillerle çok sağlam aile yapısını kurmak istiyoruz. Kadim doğrular çerçevesinde de aile yapımızı korumak istiyoruz.

Ben Sayın Milletvekilimiz Ayşe Hanım'ı, Vali Yardımcımızı ve siz değerli konukları; saygıyla, hürmetle selamlıyorum ve teşekkür ediyorum.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) - Sayın Başkanım, çok kıymetli hanımefendiler, beyefendiler; öncelikle Trabzon'da olmaktan memnun olduğumuzu belirtmek istiyorum sizlerle bir arada olmaktan.

Tabii, Komisyonumuz çok önemli sonuçlar üretebilecek bir Komisyon. Bundan önceki örneklerine bakıldığında birçok meseleyi farklı gözlerden ele alabilecektir diye düşünüyorum. Özellikle, çıkarılan kanunların uygulamasından doğan uygulayıcıların sorunlarını dikkate alıyoruz. Bu meselelerin açıkça tartışılmasının çok önem arz ettiğini düşünüyorum.

Tabii, boşanma bir gerçek yani boşanmanın hiç olmadığı bir toplum düşünemezsiniz ama boşanma sonrasında özellikle çocukların durumu, nafaka, bu meselelerin de aslında tekrar ele alınması gerektiği yönünde, Komisyonumuzdan gelen görüşler şu ana kadar o yönde. İnşallah, Trabzon'da da sağlıklı bir çalışma yaparız. Buradan alacağımız fikirler, bu meseleden mağdur olması dileğiyle ben tüm katılımcılara ayrı ayrı teşekkür ediyor saygılar sunuyorum.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) - Öncelikle, Trabzon'da bulunmaktan memnun ve mutlu olduğumuzu söylemek isterim. Hepinize hayırlı günler dileyerek sözlerime başlamak istiyorum.

Tabii ki Meclis çalışmaları çok önemli, millî iradenin tecelli ettiği yerde ama periferide sizlerle birlikte hemhâl olmak, sizlerin değerli görüşlerini oraya taşımak, buna istinaden, bu görüşlere istinaden düzenlemeler yapmak da çok önemli. Gezdiğimiz yerlerde çok farklı veriler elde edildi. Hakikaten yörelere göre farklı şeyler duyduk ama inşallah hep beraber çözüm üretme noktasında da gayretlerimizi orta yere koyacağız ve güzel sonuçlar alacağız.

Tekrar buradaki toplantının hayırlara vesile olmasını diliyor, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Ayşe Hanım, ev sahibi sıfatıyla buyurunuz.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) - Çok teşekkür ediyorum Başkanım. Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen faktörlerin tespiti, boşanma olaylarının araştırılması ve aile birliğinin güçlendirilmesi anlamında kurulan bu Komisyonu Trabzon'da, şehrimizde ağırlamaktan büyük bir memnuniyet duyuyorum. Komisyon üyesi 10 milletvekilimiz -Başkanımızla beraber- yerelde sorunların tespiti anlamında bu şekilde çok etkin bir çalışmayı daha önceki yaptıkları illerin dışında Trabzon'da da gerçekleştiriliyor. Bu konudaki özverili çalışmalar için kendilerine teşekkür ediyorum çünkü zor koşullarda mesai kavramı gözetmeksizin hatta çoğu zaman yemek bile yemeye fırsat bulamadan bu şekilde özverili bir çalışma yaptıklarının şahidiyim. Rabb'im işlerini kolaylaştırsın diyorum çünkü gerçekten bu yapılan çalışmanın sonuca etki anlamında çok önemli bir mutfak çalışması olduğunun bilincindeyiz. Bu anlamda, Trabzon'dan da Karadeniz'den de dün Ordu bugün de Giresun'dan örneklemeler alındı. Bu çalışmanın da yereldeki sorunların tespiti ve çözüm önerilerine katkı anlamında önemli bir rol oynayacağına inanıyorum. Tüm katılımcılara tekrar teşekkür ediyorum ve bu heyeti burada ağırlamaktan büyük bir memnuniyet ve onur duyduğumuzu da ifade etmek istiyorum. Şehrimize hoş geldiniz efendim.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Vekilim.

Sayın Vali Yardımcım, buyurunuz.

TRABZON VALİ YARDIMCISI MUSTAFA GÜLDAL - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli katılımcılar; ben de ilimize hoş geldiniz demek istiyorum ve toplantının faydalı olması temennisiyle saygılar sunuyorum efendim.

BAŞKAN - Sayın Aşkın Asan biliyorsunuz, Trabzon'un ilk kadın rektörü. Kendisinin Bakan Yardımcılığı döneminde ben de Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığında danışmandım birlikte... Ondan öncesinde de aslında benim genel merkez teşkilatı görevim zamanında kendisi milletvekiliyken de hem uyumlu hem

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 28/03/2015 Saat :

Kayıt: Trabzon Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 5

keyifli hem de bereketli çalışmalarımız oldu. Onun için bugün o da bizi yalnız bırakmadı. O da hem alanı bilen biri olarak hem de bir Trabzonlu olarak kendisine söz veriyorum.

Buyurunuz.

TRABZON AVRASYA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRÜ PROF. DR. AŞKIN ASAN – Değerli Başkanım, değerli milletvekillerimiz; öncelikle, hepiniz hoş geldiniz Trabzon'umuza. Çok memnun ettiniz hepimizi. Özellikle, bu kadar önemli bir konuyla ilgili bu Komisyonun Trabzon'da toplanması ve Trabzon'la ilgili verilerin derlenmesi ve buna yönelik de elde edeceğimiz çözüm önerilerinin yazacağınız raporda yer alması çok faydalı olacaktır. O yüzden hepinize teşekkür ediyorum.

Ayşe Hanım'ın da bahsettiği gibi, biz hep milletvekilim sırasında birlikte çok faydalı çalışmalar yaptık, sadece Ayşe Hanım'la değil, buradaki hemen hemen tüm vekillerimizle teşrikimesaide önemli kararlar ve önemli çalışmalar yaptık. Daha sonra Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığında da birlikte çok yakından çalıştık. Şimdi, Trabzon'da Avrasya Üniversitesinin Rektörüüm, bir yıl oldu Rektör olalı ve o günden bu güne kadar da şimdiye kadar elde etmiş olduğum tüm deneyim ve bilgileri hızlı bir şekilde aktarmaya çalışıyorum tüm çalışmalarım. Mesela, onlardan bir tanesi, öğrencilerimize seçmeli dersler kapsamında, hangi programda olursa olsunlar, çocuk gelişimi dersini mutlaka aldırıyoruz. Yani, mühendislikte okuyan bir öğrencinin o dersi almasıyla ilgili düzenlemeler ve bir dizi çalışmalardan -belki daha sonra sıra bana gelirse- daha kapsamlı olarak bahsederim.

Çok teşekkür ediyorum ve hayırlı toplantı diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, bir teknik konuyu sizlerle paylaşmak istiyorum. Genelde şöyle bir veriyi kullanırken şöyle bir yanlış anlama oluyor kamuoyu nezdinde. Bunun çerçevesini çizmek istiyorum. Türkiye genelinde 2015 verisine göre 600 bin çift, 2014'te 590 çift -küsurları hariç söylüyorum- evlendi, evlilik gerçekleşti. Bu, 2015'te de yaklaşık 130 bin boşanma davası görüldü ve boşanma gerçekleşti. Az önce Giresun'da da rakamları konuşurken şöyle çok basit bir yöntemle gidiliyor: İşte, evlenenler boşananlara bölünüyor. Benim verdiğim rakamları böldüğünüzde de yüzde 20'yi aşan bir rakam çıkıyor ve diyoruz ki: "Eyvah, Türkiye yüzde 20 boşanıyor." Oysa, bu 130 bin boşanma yıllara sarıh evlilikler için yani toplam evlilikler için de bir boşanma; bir yıllık, üç yıllık, sekiz yıllık, belki de on sekiz yıllık evlilikler. Burada bakabileceğimiz ölçü şu: Evlilikler bir önceki yıla göre hangi hızla artıyor, evliliklerin artma hızı nüfusa bağlı doğru artıyor mu ve beraberinde boşanmaların bir önceki yıla yani kendi içinde kıyaslandığında bir artış var mı? Yine, bu rakamlara bakarak şunu söyleyebiliyoruz ki: Türkiye'de evliliklerin artma hızı oranından daha yüksek bir boşanma artma hızımız var ama bu, öyle yüzde 20'ler gibi bir rakam değil. Türkiye'nin boşanma ortalaması binde 1.7. Trabzon iyi bir sıralamada, 60 küsurlarda, 63 yanlış hatırlamıyorsam, iyi bir sıralamada. O anlamda, çok karamsar bir tablo çizmememiz lazım. Ama şunu söylüyorum, bütüncül bakmak açısından tekrar bunu söylüyorum: Aile bütünlüğünü etkileyen çok faktör var. Yani, işte, madde bağımlılığından tutun, aile içi iletişimsizliğe kadar çok faktör var ve ilgili mevzuatlarımız var. Biz Komisyonu ilk kurduğumuzda iki önemli sorun çıktı karşımıza, birincisi: Çekişmeli boşanmalarda boşanma davaları sürelerinin uzun olması ve velayet kararından sonra ebeveynlerin birbirine olan intikam duygularından dolayı çocukların velayeti alamayan tarafa kişisel ilişki tahsis edilememesi ve icra marifetiyle çocukların görülür olması. Bu, 21'inci yüzyılda çocuk haklarından bahsettiğimiz bir dönemde kabul edebileceğimiz bir şey değil asla. Bu, Komisyonumuzun ilk toplantı günü gördüğümüz bir konuydu. Diğer bir konu da -2015 TÜİK verileri yeni yayınlandı- 2015'te boşananların yüzde 73'ü tekrar evleniyor. Yani, biz Türk toplumu olarak evliliğe meyilli bir toplumuz, seviyoruz evlilik birlikteliğini. Yüzde 73'ü yeniden evleniyor fakat bu yüzde 73'ün yüzde 12'si boşandığı eşiyile evleniyor. Bu şu demek: Hızlı boşanılıyor, bu, yüzde 12 için söylüyorum. Yani, bu şu demek: Hızlı boşanıyoruz -yüzde 12 için söylüyorum- orada bir sosyal destek mekanizmasına sanki ihtiyaç var. Bu kadar hızlı olmaması lazım

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 28/03/2015 Saat :

Kayıt: Trabzon Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 6

ama yüzde 12 için söylüyorum bunu. Buradan başka bir anlam çıkmasın. Diğer taraftan, sürdürülemez bir evliliğin boşanma süresi de üç yıl, yedi yıl, sekiz yıl sürebiliyor, hele çocuk varsa ciddi bir çocuk mağduriyeti çıkıyor karşımıza ve çekişmeliyse de bu boşanma bazen kadına yönelik şiddetin de arttığı vakalar hatta ölümle sonuçlanan da vakalar karşımıza çıkıyor. Şimdi, biz bunların hepsini konuşmak istiyoruz bugün Trabzon özelinde. O anlamda, bunlar bizim öncelik verdiğimiz, ilk kalemde söylediğimiz sorunlar, çok farklı sorunlar da ortaya çıkıyor. Çok kısa bir şekilde, il müdürümüzden, özellikle bu Komisyon konusu noktasında Trabzon özelinde birkaç bilgi alalım. Ondan sonra da diğer konuşmacılarımıza vereceğim sözü.

Sayın Müdürüm, buyurun.

TRABZON ASP İL MÜDÜRÜ KADİR ER – Sayın Başkanım ve değerli milletvekillerim, Sayın Vali Yardımcım, değerli konuklar; hepiniz hoş geldiniz.

Biz, tabii, Trabzon özelinde Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü olarak, öncelikle kurumsal olarak, biz özellikle pilot il olarak 2012’de çıkan 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun kapsamında 14 pilot ilde ilk kez kurulan ŞÖNİM’in ilk kurulduğu illerden biriyiz. 2012’in Aralık ayında ŞÖNİM Trabzon’da faaliyete geçmiştir. Bilindiği üzere, yedi gün yirmi dört saat üzerinden hizmet vermektedir. ŞÖNİM’in faaliyetlerinden rakamsal olarak bahsetmem gerekirse 2015 yılı içerisinde 725 tedbir kararı uygulanmıştır. Bunlardan 14’ü koruyucu, 704’ü önleyici, 7’si de zorlama hapis kararlarıdır. 2012’nin son ayından bugüne kadar 2.270 kişiye ŞÖNİM’de hizmet verilmiştir. Bilindiği üzere, ŞÖNİM’in kadın konukeviyle ciddi bağlantısı vardır hizmet anlamında. Kadın konukevimiz de 2011 yılının yedinci ayında Trabzon’da hizmete geçmiştir yani Trabzon özelinde baktığımız zaman kurumsal olarak hem ŞÖNİM hem kadın konukevi 2011 ve 2012 yıllarında hizmete girmiştir. Kadın konukevinde de 2015 yılı içerisinde 65 kadın, 46 çocuk hizmet almıştır. Ayrıca, 84 kadınıımız da kadın ilk kabul biriminden faydalandırılmıştır.

Yine, bizim, Valilik bünyesinde, İl Kadın Hakları Koordinasyon Üst Kurulu kapsamında 2015-2017 Trabzon Yerel Eşitlik Eylem Planı faaliyetlerimiz devam etmektedir. Bu yerel eşitlik eylem planı içerisinde eğitim, şiddet, sağlık, istihdam ve kentsel hizmetler alt başlığında faaliyetler yürütülmektedir.

Ben rakamsal olarak bazı verileri arz etmek istiyorum yani bu konularda özellikle toplumsal cinsiyet eşitliği, demokrasi ve insan hakları gibi konularda 2.225 kız öğrenciye, ortaokul, lise, meslek lisesinde eğitim verilmiştir. Diğer, emniyetle, jandarmayla, YURTKUR’la, Millî Eğitimle sürekli eğitim faaliyetlerimiz devam etmektedir. Yine, mahalle muhtarlarına yönelik kahvehanelerde Sayın Valimizin ve il protokolümüzün birlikte yürüttüğü “Kadına Yönelik Şiddete Dur De” sloganıyla erkeklere yönelik farkındalık çalışmaları yapılmıştır. Sayın Valimiz ve il protokolümüz bu toplantılara iştirak etmektedir. Bu anlamda, 26 mahalle muhtarıyla, 3 polis karakolu ve 78 personelle toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik şiddet konularında toplantılar gerçekleştirilmiştir.

Sağlık alt başlığı adı altında sağlık müdürlüğümüz, halk sağlığıyla birlikte 9.557 kadın, 1.677 erkek, 440 sağlık personeli ve öğretmene eğitim çalışmaları yapılmıştır. İstihdama yönelik değişik 2.375 işverenle anketler gerçekleştirilmiş, bu konuda broşürler dağıtılmış ve bu eylem planı kapsamında 12 tane girişimcilik eğitim programı hazırlanmıştır, 20 tane mesleki eğitim kursu açılmış ve 249 kadın bu hizmetten faydalandırılmıştır. Kentsel hizmetler kapsamında Büyükşehir Belediyemiz tarafından “Kent Konağı” adı altında bir kadın yaşam merkezi faaliyete geçirilmiş. Daire Başkanımız burada herhâlde kendisi de bir sunum gerçekleştirecektir, detaylı olarak. Yine, “Trabzon Evi Gençlik Merkezi” adı altında değişik toplantılar yapılmış. Yine, Trabzon ilimiz Birleşmiş Milletler kadın dostu kentler kapsamında değişik eğitim faaliyetleri gerçekleştirmiştir. Gönül Elçileri Projesi kapsamında da bugüne kadar 4.832 kadın ve genç kızımız Trabzon’da açık ortaokul, açık liseye kayıt yaptırmıştır. Son olarak, il müdürlüğümüz olarak Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımızın aile eğitim programları devam etmektedir. Bu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 28/03/2015 Saat :

Kayıt: Trabzon Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 7

kapsamda, 2015 yılı içerisinde 4.163 kişiye 92 eğitim toplantısında aile eğitim programı içerisindeki modüllerden eğitim verilmiştir. Yine, evlilik öncesi eğitim olarak da 8 eğitim verilmiştir. Boşanma süreci danışmanlığı, yine, Bakanlığımız bünyesinde ve il müdürlüğümüzün bünyesinde devam etmektedir. Bu anlamda, 11 çiftimiz ve bir de tek kişi müracaat etmiş, 2 çiftin yapılan danışmanlık sonucunda evlilik birlikteliklerinin devam etmesi sağlanmıştır. Diğer çiftlere de danışmanlık ve boşanma sürecinin sağlıklı bir şekilde gerçekleştirmesi sağlanmıştır.

Ben, özetle, Trabzon'da yaptığımız İl Müdürlüğün faaliyetleri hakkında bilgiler arz ettim. Burada, tabii, ŞÖNİM'in, kadın konuk evimizin ve sosyal hizmet merkezimizin idarecileri ve meslek elamanları da buradadır. Eğer farklı bir soru olursa tabii ki cevap verebiliriz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Müdür Bey.

Trabzon Büyükşehir Belediyesi Sosyal İşler Daire Başkanı hoş geldiniz. Trabzon Kadın Dostu Kent ve onun dışında sosyal belediyecilik ve diğer belediye uygulamaları noktasında sizi de alalım.

Yalnız şöyle bir zaman planlaması yapalım. Programımızı beş buçuk gibi nihayetlendirmemiz gerekiyor. Üyelerimiz de tabii zaman zaman konuşmacılarımızın sunumlarına soru soracaklar. Şunu da ifade edeyim: Olabildiğince çerçeve bekliyorum sizden. Eksik kaldığını düşündüğünüz bir konu olursa... Zaten biz ayrıca yazılı olarak eksik kaldığını düşündüğünüz noktaları da iletmenizi özellikle rica edeceğim ki her şeyi tam girelim rapora. Yani, burada temel şeyleri söyleyebilirsiniz ama şu eksik kaldı dediğiniz tüm hususları yazılı olarak alıp rapora dercedebiliriz.

Sayın Daire Başkanımız, buyurun.

TRABZON BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KÜLTÜR VE SOSYAL İŞLER DAİRE BAŞKANI AHMET TAŞAN – Sayın Başkan, çok kıymetli milletvekillerimiz, değerli katılımcılar; hepinize hayırlı günler diliyorum.

Trabzon Büyükşehir Belediyesi, malum, 30 Marttan sonra Büyükşehir olan belediyelerimizden bir tanesi. Nüfusumuz 750 bin civarında fakat 18 ilçemiz olmasına rağmen, nüfusumuzun büyük bir çoğunluğu merkezde ikamet etmektedir. Konu kadınlar olduğu için hazırlamış olduğum konu daha çok kadınlar ölçüsünde olacaktır.

Trabzon Büyükşehir Belediyesi olarak biz merkezde sadece 2 binamızı kadınlara dönük yapacak oldukları faaliyetler uygun bir şekilde hazırlamış bulunmaktayız. Bunlardan bir tanesi, az önce, Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğümüzün de ifade ettiği gibi Kadın Kent Konağı. 1 Eylül 2015 tarihinde hizmete açıldı ve kadınların sosyalleşmeleri kendilerini yetiştirip geliştirmeleri, ürettikleri ürünleri satarak ailelerine ekonomik katkı sağlamak amacıyla çeşitli programların, etkinliklerin yapıldığı bir mekân Kadın Kent Konağı. Ailelerimizden, kadınlarımızdan şöyle bir talep geliyor genelde: "Biz bu programlara katılmak istiyoruz, belediyenin yapmış olduğu birçok meslek eğitimlerine katılmak istiyoruz fakat evlatlarımızı bırakacak yerimiz yok." şeklinde çok talep geliyor. Biz de onunla alakalı Kadın Kent Konağımızda hem diğer Esentepe Gençlik Merkezimizde de -çocuklarımızın vaktini geçirebileceği- annelerin meslek eğitimlerini öğrenirken veya spor yaparken çocuklarını da alıyoruz, uzman eğitimcilerle beraber çocukları orada yetiştirirken hem de anneleri de kendilerine uygun bir şekilde bu etkinliklerimizden faydalandırmaktayız. Hem Kent Konağımızda hem de Esentepe Gençlik Merkezimizdeki bir yıl içerisinde bu meslek edindirme kurslarımızdan hem de sportif anlamda buralara katılan annelerimizin sayısı 1.020 civarındadır.

Ayrıca, kadınlarımızın ekonomik anlamda desteklenmesi bağlamında hem İstihdam Araştırmaları Derneği, İŞKUR İl Müdürlüğüyle beraber kadın gücünü artırma noktasında farklı projelerle birlikte kadınlarımıza ekonomik anlamda destek sağlamaktayız. Hanımeli Pazarımız var Büyükşehir Belediyemizin. Buralarda kadınlar kendi ürettikleri ürünleri ücretsiz bir şekilde satışa sunmaktadırlar.

Diğer bir projemiz İSKEP projesi, istihdamı artırma projesi. Avrupa Birliğiyle Türkiye Belediyeler Birliğinin, 7 büyükşehrin içerisinde olduğu bir proje. Bu projede gecekondü bölgesinde yaşayan, yoksul veya yoksulluk seviyesinde olan kadınlar,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 28/03/2015 Saat :

Kayıt: Trabzon Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 8

aile içi şiddet mağduru kadınlar, çalışan çocukların ebeveynleri, eski hükümlü ve tutuklu kadınlar paydaş gruplarımız. Bunlarla alakalı dezavantajlı kadınların istihdam edilebilirliğini artırmak ve iş piyasası analizlerinin yapılması üzerine Trabzon Büyükşehir içerisindeki bütün firmaları ziyaret ettik. Şiddet gören kadın bireylere yönelik odak grup çalışmaları düzenledik. Bu çalıştaylarımızda kurum ve sivil toplum kuruluşlarını davet ettiğimiz gibi firma yöneticilerini de davet ettik. Kurulan yazılım sistemi MAİDİS'le 900 birey kayıt altına alınmış olup bu bireylerin tamamı İŞKUR'a yönlendirilmiş, bu sisteme 540 kadın birey kayıt edilmiştir. Kadınların girişimciliğiyle ilgili birçok seminerler düzenledik. Girişimcilik kurslarını düzenleyerek kurslarımıza 28 dezavantajlı kadın bireyin katılımını sağlayıp 23 kadın birey belgelerini almıştır. Bunlardan toplam 7 tanesi de iş yerlerini açmışlardır. Kadın danışma ve aile danışma birimleriyle alakalı kadına yönelik şiddetin nedenleriyle birlikte ortadan kaldırılması Trabzon'da yaşayan her sosyal kesimden kadının korunması, desteklenmesi ve güçlendirilmesi amaçlanmaktadır. Bu zamana kadar uzman sosyolog eşliğinde 320 kadınla görüşme yapılmıştır.

İSKEP projesinde daha önce belirlenmiş olan dezavantajlı bireylerden 216 yoksul ya da yoksulluk riski taşıyan 13 şiddet mağduru, 7 madde bağımlısı, 2 engelli, 1 hükümlü toplamda 230 kişiyle telefon görüşmesi yapılmış ve bu görüşmelerde erken yaşta evlilik, bireyler arası iletişim problemleri, aile içi şiddet ve madde bağımlılığı başlıca sorun olarak tespit edilmiştir. Tespit edilen sorunlarla ilişkili olarak eğitim programları planlanmış, bireyler bu kapsamda düzenlenecek olan eğitimlere yönlendirilecektir. Evlilik öncesi eğitim, aile içi iletişime yönelik, anne babayla çocuk ilişkisi, aile içi şiddet... Ayrıca, Büyükşehir Belediye Başkanımızın Belediye Başkanı olduktan sonra her yıl uygulamaya geçirdiğimiz Kart 61 Projemiz var. Bu, sosyal güvencesi olmayan ailelere dönük yapılan 4 ayrı kategoride yardım çalışmasıdır. Şu an itibarıyla ilimiz sınırları içerisinde 2.624 kişiye her ay gıda yardımı yapılmaktadır. Bunun güzelliği şu: Kartlarımızı ailedeki kadınları almaktadır. Bütün ilçelerimize bu yardımı yapmaktayız. Ayrıca, Büyükşehir Belediyesi olarak yine evde bakım hizmetlerini gerçekleştiriyoruz. Özellikle, 65 yaşın üzerinde evde temizlik ihtiyacını gideremeyen ailelere Büyükşehirdeki ekibimizle birlikte kapılarına gidiyoruz, evlerini ziyaret ediyoruz ve evde bakım hizmeti noktasında kendilerine yardımcı oluyoruz.

Sayın Başkanım, biraz hızlı oldu.

BAŞKAN – Biz hızlı olmasından memnunuz. Benim de bir ucum Karadeniz'e dayanıyor. Onun için çok sıkıntı yok. Hızlı olmasından şikâyetimiz yok.

TRABZON BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KÜLTÜR VE SOSYAL İŞLER DAİRE BAŞKANI AHMET TAŞAN – Belediye olarak toplumun bütün değerlerine dokunmak zorundayız bir şekilde. Direkt ya da dolaylı bir şekilde bütün insanlarımızla iç içeyiz.

Teşekkür ediyorum bana bu hakkı tanıdığınız için.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sait Bey, merhabalar, misafirlerimiz sizi tanımadılar, buyurun sizi de tanıyalım.

Buyurunuz.

SAİT YÜCE (Isparta) – Trabzon'da olmaktan gayet memnunuz. Sizleri dinlemeye devam edelim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sait Bey.

Aile Mahkemesi Hâkimimiz Murat Kakilli Bey, buyurunuz.

Yalnız, tabii, sadece asıl iş anlamında değil, asıl iş olarak görmediğiniz işler anlamında da esas ve değişik işler noktasındaki sorunlarınızı dinlemek istiyoruz.

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ MURAT KAKİLLİ – Tabii ki.

Başkanım, tekrar hoş geldiniz diyorum sayın üyelerime. Cuma günü haberim oldu bu toplantıdan. Ben yine kendim bir hazırlıkla geldim ama bir sunum yapmayacağım özel olarak. Ayriyeten sorunuz olursa o konuda açıklayıcı beyanda bulunmaya çalışacağım.

Teşekkür ederim, sağ olun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 28/03/2015 Saat :

Kayıt: Trabzon Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 9

BAŞKAN – O zaman biraz çerçeveyi çizelim Hâkim Bey'e.

Ali Bey, siz bir çerçeve çizin Hâkim Bey'e.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Süresiz nafaka konusundaki görüşünüz nedir? Uygulamalardaki yaşadığınız olaylar nedir?

İki: Evlilik birliği, davanın reddi nedeniyle 166/4'teki üç yıllık sürenin düşürülmesiyle ilgili bir düşünceniz var mı, nasıl görürsünüz?

Sulhle ilgili, "ihsasırey" kavramının yeniden tanımlanarak hâkimin sulh yetkisinin genişletilmesinde fayda görür müsünüz?

Aile mahkemelerinin kural olarak gizli yapılmasıyla ilgili düşünceniz nedir?

Çocukların teslimindeki icranın kaldırılması, bu görevin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına, il müdürlüklerine verilmesiyle ilgili düşünceniz nedir?

6284'teki tedbirlerin uygulanması, bilhassa evden uzaklaştırma süresinin boşanmayı olumlu mu olumsuz mu etkilediği konusundaki düşünceniz nedir?

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ MURAT KAKİLLİ – Başkanım, baştan başlayacak olursak süresiz nafakayla ilgili özellikle kastettiğiniz sanırım yoksulluk nafakası boşanmadan sonra verilen.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Elbette, tabii, yoksulluk nafakası, Süresiz başka bir nafaka türü olmadığına göre.

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ MURAT KAKİLLİ – Yani, tedbir nafakası da...

BAŞKAN – Yoksulluk nafakasında tabii süresizliği de önemli. Bir de eşit kusur meselesi var ya o konuyu biraz...

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ MURAT KAKİLLİ – Eşit kusur da verilmesi, evet. Yargıtayın kabulü de o yönde. Biraz teknik bir konu tabii ama ben yine de bunu kısaca, elimden geldiği kadar açıklamaya çalışacağım. Eşit kusur olarak taraflar değerlendirilirse yoksulluk nafakası verilebiliyor. Dünyada bunun örnekleri var ama bunun süresiz olması eleştiriliyor, pek çok yerde eleştiriliyor. Buna belki bir üst limit yani on yıl gibi bir süre konabileceği değişik platformlarda değerlendirildi. Bu konuda Yargıtay 2. Hukuk Dairesi Başkanlığının yapmış olduğu bir eğitim vardı Ankara'da, geçen sene olması lazım bu zamanlarda. Aynı konu aile hakimleri tarafından orada da gündeme getirildi. Yine herkesin konsensüs ortak olduğu sonuç bunun bir üst limit, on yıl gibi ya da sekiz yıl olur ya da on iki yıl olur belli bir üst limitle belli bir yerde sınırlandırılmasının doğru olacağı kanaatindeydi. Çünkü, bu, her iki tarafın bazen hakkın kötüye kullanılmasını gündeme getiriyor, evlilik dışı birliktelikleri belki de gündeme getiriyor. Diğer taraftan kadını da mağdur olmaması gerekiyor, daha fazla kadınlar aldığı için. Yani ortak kanaat belki çok kısa olmayacak bir süre belirlenebilir düşüncesindeydi aile hakimleri olarak.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Evlilik süresiyle de bir kıyaslama yani "Bir beş yıllık evlilikte şu kadar, beş yıldan fazla evlilikte ikiye bölünebilir." şeklinde olabilir mi?

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ MURAT KAKİLLİ – Tabii, Başkanım, o çok daha güzel olur belki, evlilik süresinde daha da uzun tutulabilir. Çünkü o evliliğe bir emek veriliyor, bir özveri veriliyor, bu değerlendirilebilir, yoksulluk nafakası bu şekilde değerlendirilebilir.

"66'ncı maddeyi dediniz. Özellikle, reddedilen boşanma davalarından sonra üç yıl bir sürenin geçmesi gerekiyor. Yani bu şu demek, katılımcılar da belki kısaca bilgi vermek gerekirse: Siz bir boşanma davası açıyorsunuz, boşanma davasında kusurlu olduğunuz zaman dava reddediliyor ya da ağır kusurlu olduğunuz zaman karşı taraf hafif kusurlu olsa da karşı dava bulunmazsa evlilik birliğinin temelinden sarsılmadığı devam edeceği kanaatine varırsa hakim gene davayı reddedebiliyor. Bu tür durumlarda üç yıl geçmesi gerekiyor. Bu fiilî bir süre, üç yıl tekrar evlilik birliği kurulamazsa tekrar yeni bir dava konusu oluyor ve Medeni Kanun'un 166'ncı maddesinin son fıkrası uyarınca biz fiilî süreden dolayı diyoruz, artık, hâkimin takdirine kalmadan boşanma gerçekleştiriliyor. Tabii, her iki tarafın kusur oranı önceden değerlendirildiyse ona göre tazminat talepleri yeniden gündeme gelebiliyor, o ayrı bir konu. Üç yıl süre belki kısa tutulabilir, bir yıl ya da iki yıl olarak değerlendirilebilir, bu süre de çok yakınmalara neden oluyor ama bir diğer taraftan

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 28/03/2015 Saat :

Kayıt: Trabzon Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 10

buradaki kastedilen aslında aile birliğinin korunması belki. Yalnız burada eğer bir araya gelmeyen tarafların birinci yıl gelmedilerse, ikinci yıl ya da üçüncü yıl bunu zorlamanın -taraflara- doğru olmadığı kanaati yüksek, eleştiri konusu oluyor. Tümünden kaldırılması olmayabilir belki ama yani bir yıl, iki yıla indirilebilir. Çok kısa süre tutulmasının da burada kusurundan menfaat elde edebilme noktasına gelebilir yani hakkın kötüye kullanılması da sayılabilir çünkü bir taraf kusurlu da olsa davayı açar, açtığı tarihten itibaren davanın reddedileceğini de öngörebilir, altı ay sonra, bir yıl sonra kendine bir boşanma tarihi belirleyebilir.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Haksız davacı dava açıp feragat ettiği, feragat aynı anda kesinleştiğine göre bundan bugün uygulamaya engel bir durum var mı? Davayı açtı davacı, tam kusurlu, aynı gün feragat etti, feragat kesin hükmü sonuçlarını doğurur, o gün üç yıllık süre başlar, bugün buna engel bir durum var mı?

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ MURAT KAKİLLİ – Ama şu şekilde: Aslında teknik olarak var çünkü usulden reddedildiği için dava...

Başkanım -oradaki 166- mahkemenin bir kusur değerlendirmesi yapması gerekir yani siz davayı açarsınız, hemen feragat verirsiniz, o usulen bir ret olduğu için o aynı sonucu doğurmadığı kanaatindeyim ama o şekilde uygulamalar varsa... Bizim öyle bir örneğimiz olmadı Trabzon'da ama olabilir.

Özellikle, dediniz ki: "Sulh yetkisi ilkesi hâkime verilebilir mi, ihsasıreyi engeller mi ya da biraz geniş yorumlanabilir mi aile mahkemesinde?" Aile mahkemesinde ihsasıreyin biraz geniş yorumlanabilmesinde aynı kanaatteyiz çünkü aile hâkimi tam olarak özellikle iş sahipleri bakamından da hâkim olarak gözükmüyor yani oraya geldikleri zaman çok daha farklı, tamamen sözel bir yargılama var. Sözel derken şunu kastediyorum: Normalde mahkememizde yazılı bir yargılama var ama yani yazılı delil aramıyoruz biz hiçbir aşamada, mal rejimi davaları da dâhil, tanık beyanlarıyla yürüyen bir dava olduğu için.

"Bu yetki verilebilir mi?" bence bu yetkinin bu aşamada verilmemesi daha uygun olur yani zaten çünkü hâkim o duruşma prosedüründe dahi olayların çok fazla içine giriyor, daha fazla içine girerse aynı dosyada verdiği kararın çok tartışılacağı kanaatindeyim yani sulh olmaması durumunda. Olmaması durumunda aile hâkiminin o dosyada karar vermesi kanaatimce doğru değildir. Ama şu değerlendirilebilir: Birden fazla aile mahkemesi olan yerlerde belki çapraz olarak bu sulh ve değerlendirme, anlaşma gündeme gelebilir yani başka bir hâkimin, sulh sözleşmesine diyelim, katıldığı bir dosyada başka bir hâkimin karar vermesi gündeme gelebilir, belki uygulamayı da kolaylaştırabilir.

"Çocuk teslimlerini icra kanalıyla yapılabilmesi" dediniz. O konuda, gerçekten, bizim mahkememizde de birtakım sıkıntılar var. Özellikle taraflar birbirlerine olan husumetlerini çocuklarına yansıtıyorlar ve çocuklar aracılığıyla birbirlerine karşı birtakım duygularını gidermeye çalışıyorlar. Bu olabilir, icra kanalıyla çocukların zorla teslim edilmesi herkes için sıkıntılı bir süreç, biz mahkemede de ciddi şekilde telkinlerde bulunuyoruz ama bazen bununla çok sık karşılaşırız. Hatta, çocuk tesliminde tekrar ceza davasına konu olan dosyalarımız da var hem de bir hayli fazla. Aile ve Sosyal Politikaların bu konuya eğilmesi bence daha uygun olur hem daha yetkin uzmanlar aracılığıyla belki yapılabilir ama tabii bunun da müeyyidesinin olması lazım yani çocuk tesliminde 6284'e bir ek yapıp belki yine zorlama hapsi gündeme gelebilir. Evet, ayrıca masrafları da çok fazla, o da taraflara...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Evet, zaten Aile Bakanlığına verirsek masrafı otomatik olarak kaldıracağız.

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ MURAT KAKİLLİ – 6284 sayılı Yasa'daki tedbirler var malumunuz. Tabii, bu tedbirler de bizim bayağı bir iş yükümüzü tutuyor, burada tek aile mahkemesi var Trabzon'da. Yoğun olarak tedbirleri veriyoruz, burada (b) maddesi var kastettiğiniz, evden uzaklaştırılması. 5'inci maddenin (1/B)'si.

Genellikle tedbirleri uygularken hakimin uygulayacağı tedbirler ikiye ayrılmış, koruyucu ve önleyici tedbirler olarak. Önleyici tedbirleri, tabii, sayısal veri

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 28/03/2015 Saat :

Kayıt: Trabzon Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 11

olarak biz çok daha fazla uyguluyoruz. Önleyici tedbirler arasında da uygularken bizim kanaatimiz şu yönde geliyor: Genellikle taraflar evliyse ya da adli rapora yansımış bir fiziksel saldırı mevcut değilse (b) maddesini uygulama taraftarı değiliz. Bir de aynı dosyalarda belki ilk tedbir kararını verirken daha geniş olan tedbirleri uyguluyoruz, (a)'yı uyguluyoruz. Eğer kadın ya da adam başka bir eve, babasının annesinin, bir yakının evine, ya da evi kendisi fiziksel olarak ayırdıysa (c) maddesinde belirtilen yaklaşmama tedbirini de uygulamayı değerlendiriyoruz. Bizim o 5'inci maddede sayılan tedbirlerden en son uyguladığımız (b) tedbidir ve onun süresinde elimizden geldiği kadar kısa tutmaya çalışıyoruz taraflar arasında çünkü boşanma davalarında da bunu birden çok kez gördük. Taraflara ne zamandan beri ayrı yaşadığını sorduğumuzda "Tedbir kararı evden ayrıldığımdan bu yana." diye cevaplar da verildi. Tabii, bunlar da bizim için önemli. (B) maddesini olabildiğince ayrı uyguluyoruz.

Farklı bir örnek verecek olursak, taraflar arasında evlilik birliği yok, bir üniversite öğrencisi olarak değerlendirebiliriz. Tabii, ailenin korunması hakkındaki kanun aynı zamanda kadını da koruyor yani aile ortamı içerisinde olmamak kaydıyla kadını da koruyor. Ona karşı birtakım taciz ya da benzer davranışlar varsa biz burada tedbir kararlarını en üst haddeden daha ağır uygulama taraftarıyız, yani tarafların evliliği evlilik içerisindeki süre, yaşanan olaylar, bunların hepsini değerlendiriyoruz, tedbir kararlarını ona göre uyguluyoruz. Özellikle, kolluk bakımından önceden tedbir kararlarında uygulanması daha önceki yasadan daha güzel sonuçlar ortaya çıkardı. Biz her ne kadar kolluk tedbirlerini değiştirsek de yani belki yüzdeye vurursak çoğunluğunu düzelterek onuyoruz kolluk tarafından verilen kararlarını ama yine de hem taraflar için hem uyarıcı bir etken oluyor hem bizim için -en azından doğrudan olaya müdahil ettikleri için- yani kolluğun oradaki düşüncesi de önemli, bizim verdiğimiz kararlarla belki bir senkronize de olabilir yani en azından mahkeme hâkimi hangi durumlarda hangi tedbirlerini verdiği dikkate alınırsa orada da bir düzen olabilir. O da tedbir kararlarının verilmesini kolaylaştırıyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Devam ediyorum.

Şimdi, Trabzon Barosundan Işıl Demir Güner Hanım buradalar.

Avukat Hanım hoş geldiniz.

Hakim Bey, bir şey istirham edebilir miyim sizden.

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ MURAT KAKİLLİ – Buyurun Başkanım.

BAŞKAN – Bu konuştuğumuz konuların -tabii şu an kayıt alınıyor, biz kayıt alacağız, kaydı deşifre edeceğiz- daha derli toplu olması ve kayıttaki deşifrede bir sorun olmaması açısından bize bunu yazılı ulaştırmanız mümkün mü?

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ MURAT KAKİLLİ – Tabii ki Başkanım.

BAŞKAN – Arkadaşlarımız size mail adresi ulaştırsınlar.

Avukat Hanım, buyurun.

AV. IŞIL DEMİR GÜNER – Sayın Başkanım, sayın üyeler; hoş geldiniz.

Ya, çok kısa başlıklarla küçük bir dosya hazırladım, onun üzerinden gitmek istiyorum, onun dışında da soru alırım diye düşünüyorum.

Şimdi, biz genelde boşanma öncesine tanıklık ettiğimiz için ve hani kalemdeki yaşanan vakaları da çok rahat gözlemleyebildiğimiz ben sunuma şöyle başlamak istiyorum: Aileyi kurmak adına ve boşanmaların sayısını azaltmak adına eğer bir etkin eylem yapacaksak o zaman bir bilgilendirme sistemini oluşturmak zorunda olduğumuzu düşünüyorum ama bu bilgilendirme sistemini Belediyeler Kanunu'na dayalı olarak bir danışma merkezinden öte ASP'nin kendi bünyesi içinde kurulan bir bakanlıkla, bakanlık çatısı altında -o cümle benim için çok önemli- keyfi olmadan, rahatlıkla hizmet alabileceği ve utanmadan, sıkılmadan yani deşifre olmadan... Çünkü dezavantajlı gruplarla o kadar fazla çalışıyorsunuz ki olayları 50 defa anlatmaktan çok fazla yoruluyorlar. Dolayısıyla, öylelikle, aile destek merkezleri adı altında merkezler oluşturulmalı. Şimdi, ASP psikolojik ve sosyolojik

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 28/03/2015 Saat :

Kayıt: Trabzon Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 12

destek verebilir ama hukuki destek bazında ilimizde biraz sıkıntılar yaşadığımızı gözlemliyorum ben. Şey anlamında demiyorum yani bana...

TRABZON ASP İL MÜDÜRÜ KADİR ER – Özür dilerim, ben burada bizde sorunlar ve öneriler kısmında bunu özellikle ifade etmek için notumuzu aldık.

AV. IŞIL DEMİR GÜNER – Fikir birliği var yani.

TRABZON ASP İL MÜDÜRÜ KADİR ER – Bizim de boşanma sürecinde olan ailelere bizim teklifimiz şudur: Yani nasıl ki Çocuk Koruma Kanunu'nda, evlat edinme hizmetlerinde mahkemelerimiz bizden sosyal inceleme raporu istiyorsa boşanma aşamasındaki ailelerde de bizden tabii, gerekli kanuni düzenleme yapılarak, sosyal inceleme raporu istenirse biz seve seve bunu yaparız ve yapmak da istiyoruz Trabzon olarak.

AV. IŞIL DEMİR GÜNER – Tabii.

Öncesinde de “Ben boşanmayı düşünüyorum ama yani bunun hukuki sonuçları neler olabilir ya da boşanmadan önce acaba bunu atlatabileceğim bir kurumsal yapı var mı?” diye soru işaretleri var herkesin kafasında. Direkt bir hukukçuya gitmek çok rahat gelmiyor insanlara. O yüzden, bakanlık bünyesinde kurulacak aile destek merkezlerine ben ihtiyaç olduğunu düşünüyorum. Ona hem hukukçu bazında ihtiyaç var hem sosyolojik ve psikolojik anlamda, pedagoğ anlamda ihtiyaç var. Aynı zamanda, orada çocukların da gözlemlenmesi ve o aile yapısının nasıl devam edeceğine ilişkin de bir izlenim hazırlanabilir ve ileri de o da açılacak olan davalara esas bir dosyalama ve istatistik, rakamsal veri bile elde edebilirsiniz. Bence muhteşem de bir veri kaynağı olabilir diyorum aile destek merkezleri. Çünkü, biz Belediyeler Kanunu'nda ve kent konseyleri bazında belki kadın danışma merkezleri kurabiliyoruz ama ben bunun çok sağlıklı işleyeceğini düşünmüyorum.

İkinci olarak: Adli yardım müessesini çok önemsiyorum. Hani hukuki süreçte adli yardım avukatlarının da yeterli duyarlılıkta bakmadıklarını düşünüyorum bir hukukçu olarak. Adli yardım listelerinin sıradan, vasat bir şekilde düzenlendiğini düşünüyorum. En az beş yıl eğitim almış, aile hukuku konusunda uzman insanların ve dezavantajlı gruplarla nasıl iletişim kuracağını bilen, ehil insanların bir listelemeye adli yardıma seçilmesini istiyorum. Adli yardım sadece dava ve para kılıfı olarak değil de gelen insanların ihtiyaçlarını giderebilme anlamında etkin bir kurum olmasının gerekliliğine inanıyorum ve adli yardımda da şöyle bir sıkıntıyla karşılaşılıyor: Adli Yardım Yönetmeliğinde şöyle bir şey var, gelir kavramı var ama kişinin evinin olması bile adli yardım almasına engel ve kadının evi olması duvarları yiyeceği anlamına gelmez, herhangi bir geliri yok. Velhasıl avukata ihtiyacı var ama siz bunun evi var diye ona avukat vermiyorsunuz. Ne yapsın, evini satıp da hukuki destek mi alsın? Bu anlamda Adli Yardım Mevzuatında değişiklik yapılması gerektiğini düşünüyorum.

İkinci olarak da yine adli yardımda demin de söylediğim gibi avukatlar listesinin oluşturulmasında hukuki danışmanlık hizmeti verilmesinin de listeye girmesini istiyorum. Çünkü bu sefer avukat gelen kişinin “Tamam, tamam, dava yapalım bunu...” Çünkü para alacak, dava olarak görüyor ama hukuki danışmanlık sistemine de ücretlendirme yapılırsa en azından belki ASP'ye geçmeden ya da benim düşüncelerime göre hukuki destekle de utanmadan, sıkılmadan nasıl olsa avukat ücretini alacak ve beni dinler ve ben orada derdimi anlatabilirim.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Danışmanlık ücreti var ama.

AV. IŞIL DEMİR GÜNER – Öyle ama avukat ücret tarifesinde var ama danışma ücreti kesip veremiyorsunuz barolara. Barolar birliği çok da buna sıcak bakmıyor o anlamda. Yani, sadece uzlaşmayı sağlayabilmek adına da çok önemli.

Bir de şey çok önemli, eğer adli yardım müessesini birazcık güçlendirirsek senkronize çalışabilirler ve usul belki de daha sağlıklı sağlanabilir diye düşünüyorum benim naçizane görüşüm bu.

Ailenin korunmasına dair işlemlerle ilgili olarak da demin de söylediğim gibi, öncelikle bu süreçte çalışacak kamu kurum ve personelin sabitlenmesi gerektiğini düşünüyorum yani biz bir dönem kollukla çalışıyorduk, ikinci dönem kolluğa gittik,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 28/03/2015 Saat :

Kayıt: Trabzon Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 13

pat değişmişler. E, dolayısıyla bakıyorsunuz Jandarmada bir şey var, tam eğitildiler, tam öğrendiler, gidiyoruz sistem yine değişmiş. Yeni insanlarla beraber ortak biz yeni fikir üretmeye başlıyoruz yani kurumsallaşmış bir yapı yok. Benim önemseydiğim şey şu: Dezavantajlı gruplarda ya da şiddet gören 6284'le müracaat eden kişiler her ne karakola giderse gitsin tek bir merkeze ulaştırılmalı. O merkezde ifadesi alınmalı, pedagoğ gözetiminde o merkezde çocuklar izlenmeli. Bakın, o sırada çocukların durumu da çok vahim çünkü kadın çocukla geliyor karakola, çocuk nerede duracak? Öyle bir merkez olduğunda çocuğu da izleyen bir alan olacak ve kadın aklında çocuk kalmadan derdini çok rahat anlatabilecek, bir güven telkin edebilecek, çocuk evdeyse polis gidip çocuğu rahatlıkla alabilecek. O ayrı bir merkez olmalı. O merkezde bir hukukçu olmalı, ona hukuki süreci anlatmalı ve bu süreci kabul edip etmediğini, neler yapıp yapamayacağına dair bilgi vermeli çünkü o dezavantajlı grupta o psikolojide çok desteğe ihtiyaç var. Ya, o kaybetmek ve kazanmak sınırında olan bir yer diye düşünüyorum naçizane çok empati kurmuş olabilirim o anlamda. O yüzden, ayrı bir birim olmalı ve Trabzon için en önemli şeylerden bir tanesi, ikinci bir aile mahkemesi lütfen kurulmalı. Ben çok acil olduğunu düşünüyorum.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Esas numaranız kaç Hâkim Bey?

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ MURAT KAKİLLİ – Hemen söyleyeyim Başkanım.

Şu an esasımız 209'dayız 2016'da.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – 2015 sonu?

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ MURAT KAKİLLİ – 2015'te 2016'ya 652 dosyamız devretti, gelen dosya 856 tane, toplam 1.500 dosyaya bakıldı. Bin tane dosya çıktı. Yani ortalama 600 civarında şu an devam ediyor derdest dosyamız.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Değişik iş dosyamız...

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ MURAT KAKİLLİ – Değişik iş dosyamız da geçen sene toplam 619 civarında dosyaya bakıldı 2015 yılında.

AV. İŞİL DEMİR GÜNER – Devam edeyim hızlı hızlı.

Şimdi, ayrı bir savcılıkla koordineli çalışan, 6284 uzmanlığı mı diyeyim, ayrı bir birim kurulmalı. Şimdi, değişik işlere bakıyorsunuz, hâkim bey esasa mı baksın, değişik işe mi baksın, değişik işlerin koruma kararının uygulanmamasından doğan davalara mı baksın şimdi tek başına? O zaman ne oluyor? İster istemez bir insandan siz 5-6 tane yük bekliyorsunuz ve aynı performansı da bekliyorsunuz bu arada. Şimdi, aynı performansı bekleyip bu kadar yükü yüklemek de... Kendisi burada diye söylemiyorum, biz memnunuz aile mahkemesi hâkimimizden ama iki tane olsa daha da çok memnun olacağız herhâlde diye düşünüyorum yanlış değilse. O iki taneyi de şöyle artırabiliriz: Şimdi, kalem personelinin de eğitilmesi gerekiyor çünkü dezavantajlı grupta ben gözlemliyorum, kişi geliyor "Ne yapacağım?" diye soruyor. Diyorlar ki: "Dilekçe yazman gerekir." deseler ki: "Aile destek merkezine gidin, işte böyle bir merkez var." Orası tamamen bilgiyi verse ve kalem yorulmasa. Ayrı bir merkezin kurulacak olması hem o kalemin yükünü hafifletecek bilgi alma anlamında, belki adli yardım yükünü hafifletecek. Bir de aynı zamanda 6284'ten ilgilenen ayrı bir kalem ve ayrı bir savcılık, ayrı bir hâkim... Tek bir sistem, oraya gelecek, kadın oradan soracak, oradan öğrenecek, koruma kararına ilişkin oraya gidecek tek muhatap yani. Aile mahkemesi hâkimi buldu bulmadı, derdini anlattı anlatmadı, kalem dinledi dinlemediğinden öte savcılıkla koordineli çalışan bir ayrı Ailenin Korunmasına Dair Kanun'a ilişkin bir sistem oluşturulmasını istiyoruz. Ben kafamdaki naçizane düşünceleri sonra sizinle paylaşırım, vakit yok.

Adli müzaheret talebi boşanma davalarının süresini fazlasıyla uzatıyor. Ben eski HMK'yı çok özlüyorum, yanlış anlamayın, yeni HMK'da bir boşanma davası açtığımızda üç-dört ay sonra boşanma davaları için gün alıyoruz. Dava açılsın, biz meslektaşlar olarak bunu kötüye kullanıyoruz. Lütfen, bizim kötüye kullandığımızı bilin, ben de dâhil, çok kötüye kullanıyor bu. Yani şu yapılsa, bilmiyorum, Ailenin Korunmasına Dair Kanun kapsamında değerlendirilebilir, işte, aile mahkemelerinin kuruluş kanunu belki dayanak alınabilir, kamu düzenine ilişkin olması dayanak alınarak HMK'da buna ayrı bir düzenleme yapıp şöyle denebilir: Açtınız mı davayı?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 28/03/2015 Saat :

Kayıt: Trabzon Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 14

Size bir ay sonra duruşma günü geliyor kardeşim, sen bir ay içinde bütün delilini, tanığınızı topla. Ben tanıklarımı bildiriyorum ilk celsede çünkü HMK 119 bana bunu söylüyor. Ne oluyor? Karşı taraf tanık bildirdiğimde benim bütün tanıklarımı öğreniyor, ertesi günü diyor ki tanıkların hiçbiri "Tanıklık yapmıyorum çünkü korkuyorum." Şimdi, silahlar eşit olmazsa, o silahları eşit sağlayamazsanız aileyi bırakın korumayı, o boşanma sürecinde yaşanan problemleri de artırıyorsunuz. Yani, HMK'yı uzatmak naçizane çok kötü bir yaklaşım. Hemen aile mahkemesine açılan davada pat duruşma günü verilsin, o kesin süreler ihtar adlarıyla yapılsın, herkes delillerini getirsin. "İki gün sonra da vazgeçtim, dönüyorum." diye bir kaygı olmadan kadın da bilsin ne olacağı o anlamda HMK'da ayrı bir düzenleme yapılması gerektiğini düşünüyorum. Detaylar aklımda, sonra açıklamasını benden isterseniz yapabilirim.

Boşanmanın ferileri... Aynı şeyi ben de yaşıyorum. Üç yıl bence çok uzun ve gereksiz çünkü bunun için ayrıca raporlar alınabilir. Bir altı ay aile terapistine gitme zorunluluğu getirilebilir. Bu ara bunlar bir araya gelip gelmiyor mu, bunu çok rahat ASP tespit edebilir. Şimdi, bunu tespit ettikten sonra tarafları silah zoruyla bir araya getirmenin bir anlamı olduğunu düşünmüyorum. Üç yılı kısaltmak çok mantıklı ama kısaltma süresinde şunu demek lazım: "Siz altı ay denetimli serbestlikteki gibi her ay şu gün şu pedagoga gideceksiniz, gitmezseniz üç yıl size uygulanır, giderseniz bir yıl uygulanır kardeşim." denilecek ve o bir yılı göze alacaksa oraya gidecek. ASP rapor hazırlayacak, diyecek ki: "Bunlar asla bir araya gelemezler." Niye beklesin ya üç yıl? Yazık günah değil mi o insanlara?

Ya bir de şöyle bir şey var: Nafakalar. Tamam, nafakalarda biz cebri yaptırım yapabiliyoruz, tek hapis cezası gerektiren suç ama diğerleri için yapamıyoruz. Diğerleri hiçbir şey elde edemiyor, adam hemen mallarını bir şekilde tarumar ediyor çünkü boşanma davası açılıyor, ön inceleme dosyası oluşana kadar pat mallar gitti, hiçbir şey yok. Tedbiri eğer hâkim oradaysa iyi niyetliyse ve sizi dinlerse anında verebiliyor ama hâkim yoksa, iyi niyetli değilse ve... Kişi takdirine bırakılmaması gereken hususlar bunlar diye düşünüyorum. O yüzden, psikologla pedagogların sayısının artırılması gerektiğini düşünüyorum ve her konuda rahatlıkla rapor istediğimizde alabilmeliyiz. Kesinlikle çocuk tesliminin ASP'ye bırakılması gerektiğini düşünüyorum. Masrafları çok çok fazla. Çok masraf olduğu için kişi çocuk tesliminde rahat çocuğunu göremiyor.

Bir de şimdi, şöyle bir şey var: Kişisel ilişki kurulmasına dair karar veriliyor ama karar kesinleşmeden infaz edilemiyor. Yargıtaya gidiyor, dönüyor ve çok uzun bir süreç. Velayet kararı tamam, kesin ama kişisel ilişki kurulma kararını icraya götürmeniz için kesinleşmiş olması gerekiyor. Yargıtaya gittiyse kesinleşmiş olmuyor kişisel ilişki kurulması kararında. İcra müdürlüğü bunu infaz etmiyor ve dosya bekliyor. Buna ilişkin uygulamam var benim size verebilirim.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Ceza kısmımı mı, hukuk kısmımı mı?

AV. İŞİL DEMİR GÜNER – Hukuk kısmında, kişisel ilişki kurulmasına ilişkin tesis kararları kesinleşmeden icra edilemiyor, dönüş bekliyor icra müdürlüğü.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – İşte, benim bahsettiğim konu bir anlamda...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sizin icra kısmı mıydı?

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – İcra kısmından bahsetmiştim evet.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Hâkimin tedbir kararı bu, verdiği zaman bu tedbirdir.

AV. İŞİL DEMİR GÜNER – Hayır, mahkeme karar veriyor ya, tedbir kalkıyor. Kendiliğinden bir mahkeme kararı oluyor. Karar, sonuç bitti, dava bitti, tedbirler kalktı ve mahkeme kati icrai kararını verdi. İcrai karar kesinleşmeden kişisel ilişki...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Yeni HMK'da karar verince tedbir kalkıyor.

AV. İŞİL DEMİR GÜNER – Evet.

Şimdi, yeni HMK'da şöyle bir şey var: Siz tedbir kararı verdiniz, yargılama bitti. Artık mahkeme kesin, kati kararını verdi. Kati karar taraflara tevdi edildi ve temyiz süresi başladı. Temyiz süresi kişisel ilişki kurulmasını durduruyor. Benim

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 28/03/2015 Saat :

Kayıt: Trabzon Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 15

uygulamam var. İcra yapmıyor, diyor ki: "Kesinleşmiş bir mahkeme kararı değil ki infazımı yapayım." Çünkü çocuk teslimi kamu düzenine ilişkin bir karar. O zaman ne oluyor? Yargıtaydan dosya gelene kadar kişisel ilişki kurulması sağlanamıyor çünkü icra kabiliyeti yok, tarafların inisiyatifine bırakılıyor. Tarafların inisiyatifi kötü niyetliyse o çocuk babasıyla ya da annesiyle nasıl kişisel ilişki kuracak? O süreç ya uzadı üç yıl. İsterseniz benim uygulamalarım var, Yargıtaydan da böyle dönen dosyalarım var.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Sayın Başkanım, o konuda bir ekleme yapabilir miyim?

Sayın meslektaşım, sizin bahsettiğiniz konuyu ben icra aşaması itibarıyla da zaman zaman birçok ilde gündeme taşımıştım. Biz Kocaeli’de, meslek hayatımızda hâkimlere rica ediyorduk, talep ediyorduk ve dosyalarında "hemen uygulanması" diye kesin hüküm olmasa da nihai hükümle birlikte ayrıca onun dosyaya yazılmasını istiyorduk karara. Tedbir niteliğinde olsun diye. Onu da aynı ara karar gibi icraya koyuyorduk ama ilamlı icra olarak icra mahkemeleri kabul etmiyor maalesef, orada ne oluyor? Ceza hükümleri devreye girmiyor. Teslim etmedi diyelim -tamam icrayla gidip alabiliyoruz- ama teslim etmediği takdirde İcra İflas Yasası 341’i uygulamıyor icra mahkemeleri. Diyor ki: "Bu aile mahkemesi HMK’daki ihtiyati tedbire ayrıklıktan doyalı gitsin ceza versin." Aile mahkemesi de "Hayır, ben oradan ceza veremem." diyor. Benim de öyle bir dosyam var, üstelik adli yardımdan gelen bir dosya ve beş yıl boyunca uğraştım. Çocuk bırakıldığında, üç yaşındaydı baba gasbettiğinde çocuğu çünkü çocuk kapanın elinde kalıyor maalesef Türk sisteminde. Çocuk şu anda 8 yaşını aştı ve hiç anneyi görmediği için baba tarafından da hep şöyle büyütüldü: "Annen seni 1 yaşındayken bıraktı, terk etti, gitti, annen seni sevmiyor." Ve şu anda çocuk annesine gitmek istemiyor. Şimdi, şu saatten sonra o konuyu halletsek bile hukuki konuyu biz çocuğu alsak bile artık anneye gelmeyecek o çocuk. Böyle sakıncaları var. Söylediğiniz konu çok önemli bir konu aslında. Aslında yasa çok açık ama hâkimler burada risk almak istemiyor, böyle bir sıkıntısı var. Orada da Sayın Başkanım, aslında komisyon velayet konusu itibarıyla bunu da çözebilir. Önemli bir konu bence.

AV. İŞİL DEMİR GÜNER – Şimdi, o zaman, bir de şöyle bir problemimiz var, yanlış anlamayın da, ehil hâkimlerimiz var, tamam ama ilçedeki hâkimlerin hiçbiri aile hukuku konusunda ehil değil çünkü zaten ilçe hâkimleri, siz de yaşıyorsunuz aynı tecrübesizliklerini görüyorsunuz, biz de yaşıyoruz görüyoruz. Şimdi, kadastroya mı baksın, suç ve cezaya mı baksın, asliye hukuka mı baksın, aile mahkemesine mi baksın? Şimdi, siz ondan üstün nitelikli bir şey istiyorsunuz. O riske girmiyor çünkü zaten kuraya girecek. Neden risk alan bir karar versin ki? Siz bunu inisiyatife bırakamazsınız. Böyle bir lüksümüz yok çünkü çocuk ileriki ailenin temeliyse siz buradaki zaten ailede çocuğu parçaladınız nasıl ileride çocuk iyi bir aile kuracak? Ben hani naçizane, çok özür dilerim, sabah sekizden saat on ikiye kadar tespit edebildiğim, aktarabildiğim bunlar ama sorunuz varsa alayım.

BAŞKAN – Avukat Hanım, çok teşekkür ediyorum, sağ olunuz.

Şimdi kolluktan arkadaşlarımız burada.

TRABZON İL JANDARMA KOMUTANLIĞI JANDARMA ÜSTÇAVUŞ FUNDA OBALI – 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun...

BAŞKAN – Pardon, ondan önce şunu söyleyelim: Jandarma bölgesindeki nüfusunuz ne kadar?

TRABZON İL JANDARMA KOMUTANLIĞI ASAYİŞ ŞUBE MÜDÜRÜ YARBAY MELİK ULUPINAR – 248 bin.

BAŞKAN – Tamam.

Devam edelim.

TRABZON İL JANDARMA KOMUTANLIĞI JANDARMA ÜSTÇAVUŞ FUNDA OBALI – ...ve Uygulama Yönetmeliği hakkında kolluk uygulamaları... Kadına yönelik ve aile içi her türlü şiddeti önlemek, kovuşturmak, ortadan kaldırmak ve şiddet mağdurlarını korumak, kadınlara karşı her türlü ayrımcılığı sona erdirmek, bu konuda uluslararası

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 28/03/2015 Saat :

Kayıt: Trabzon Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 16

iş birliğini güçlendirmek üzere etkili bir iş birliği yapmaları için hazırlanan Kadınlara Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi tarafından 7 Nisan 2011 tarihinde Strazburg'da onaylanıp İstanbul'da imzaya açıldı ve Türkiye'nin de aralarında bulunduğu 13 ülke tarafından imzalandı. Türkiye bu sözleşmeyi 14 Kasım 2011 tarihinde onaylayan ilk ülke olmuştur.

Kadına yönelik şiddetle mücadelede Trabzon İl Jandarma Komutanlığı olarak öncelikli olarak teşkilatlanma, personelin eğitimi, halkın bilinçlendirilmesi neticesinde kolluk uygulamalarının başarıyla ulaşacağına inanılmaktadır. Teşkilatlanma olarak suça sürüklenen ve korunma ihtiyacı olan çocuklar ile kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddet mağduru kadınlarla ilgili işlemlerin ulusal ve uluslararası boyuttaki gelişmeler ve mevzuata yapılan düzenlemeler çerçevesinde yürütülmesi maksadıyla İl Jandarma Komutanlığı Asayiş Şube Müdürlüğü bünyesinde 23 Ağustos 2015 tarihinde Çocuk ve Kadın Kısım Amirliği teşkil edilmiştir. İlçe Jandarma Komutanlığı ve Jandarma karakol komutanlıklarında aile içi şiddet ve kadına yönelik şiddet olaylarına yönelik işlemler, ikiz görevli olarak görevlendirilen çocuk ve kadın suçları işleme astsubayları ve elemanları tarafından yerine getirilmektedir. Ancak, kadına yönelik şiddet olaylarında kadınlarla görüşme, ifadelerin alınması, adli raporun alınması gibi işlemler, imkân verdiği ölçüde kadın astsubaylar tarafından yerine getirilmektedir.

Tedbir kararlarının yerine getirilmesinde karar süresince şiddet mağduruyla görüşmeler yapılarak şiddet uygulayanın tedbir kararına uyup uymadığı kontrol edilmekte, ihlal edildiği tespit edildiği hâlinde ise durum adli birimlere bildirilmektedir.

Kadına yönelik şiddet olayları istatistiklerine baktığımız zaman, Trabzon İl Jandarma Komutanlığı sorumluluk bölgesinde 2014 ve 2015 yıllarını kıyasladığımızda 2015 yılında yüzde 15 oranında azalış meydana gelmektedir. Kadına yönelik şiddet mağduru istatistiklerinde kadına yönelik şiddet olayları toplam sayısında 2014 yılında 400 bayan, 2015 yılında ise 339 kadın vardır.

Kadına yönelik şiddet mağduru istatistiklerine baktığımızda, 2014 yılında 427, 2015 yılında 339 kadın mukayese edilmiştir. 2015 yılında ise yüzde 13 oranında bir azalış meydana gelmiştir.

6284 sayılı Kanun kapsamında barınma yeri sağlanması, tedbir kararı uygulanarak Trabzon Şiddet Önleme ve İzleme Merkezine ve Sığınma Evine 2014 yılında 4 bayan, 2015 yılında ise şiddete uğrayan 5 kadın teslim edilmiştir. Trabzon İl Jandarma Komutanlığı sorumluluk bölgesinde meydana gelen kadın şiddet olaylarında 2014 yılında ve 2015 yılında hayatını kaybeden kadın bulunmamaktadır.

Kasten yaralama olayı mağdur kadın sayısına baktığımızda, Trabzon İl Jandarma Komutanlığı sorumluluk bölgesinde meydana gelen kasten yaralama olaylarında kadın olan olay sayısında 2015 yılında bir önceki yıla göre yüzde 11 oranında azalış meydana gelmiştir.

İntihar olayları mağdur kadın sayısına baktığımızda ise ailevi nedenlerden dolayı meydana gelen intihar ve intihara teşebbüs olaylarında mağdur kadın sayıları bir önceki yıla kıyasladığımızda 2014 yılında 77 iken 2015 yılında 45'dir. Yüzde 41 oranında azalış meydana gelmiştir.

6284 sayılı Kanun kapsamında verilen koruyucu ve önleyici tedbir karar durumuna baktığımızda, 2014 yılında 43 bayan varken 2015 yılında 73 kadına koruyucu ve önleyici tedbir kararı uygulanmıştır. Bu oran yüzde 70 oranında artmıştır.

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun kapsamında 2015 yılında 52 askerî personelimize eğitim vermişizdir. Sonuç olarak, emniyet ve asayişin sağlanmasında en önemli görev suçun oluşmasını önlemektir. Bu sorunun çözümünde toplumsal bilinçlenme büyük önem arz etmektedir. Jandarma teşkilatı olarak sorunun bir insan hakkı çerçevesinde değerlendirilmesine ve şiddetin daha doğmadan önlenmesi için gereken tedbirin alınmasına devam edilecektir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 28/03/2015 Saat :

Kayıt: Trabzon Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 17

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Üyelerimizden soru sormak isteyen arkadaşlarımız var mı?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sorumlu komutanımız kim?

TRABZON İL JANDARMA KOMUTANLIĞI ASAYİŞ ŞUBE MÜDÜRÜ YARBAY MELİK ULUPINAR – Benim efendim.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Az önce sordum, bu 6284'teki uzaklaştırmaları siz nasıl uyguluyorsunuz, nasıl sonuçlar görüyorsunuz?

TRABZON İL JANDARMA KOMUTANLIĞI ASAYİŞ ŞUBE MÜDÜRÜ YARBAY MELİK ULUPINAR – Şimdi, efendim, uzaklaştırma kararını biz uzaklaştırma cezası alan kişiye tebliğ ediyoruz ve bunun kontrolünü yapıyoruz gelip gelmediğine dair. İhlal varsa bunun tutanağını tutup ilgili makamlara iletiyoruz. Bizdeki ihlal olayı sayısı polis bölgesine nazaran daha yüksek. Bunun sebebi de kırsal olması. Küçük köyden uzaklaştırsanız bile köyden çok uzak bir yere, şehir merkezindeki gibi gönderemiyorsunuz, aynı köyde bir yakınının yanında kalıyor. Aynı mahallede olduğu için daha çok uğruyor. Bizdeki ihlal durumu daha fazla.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Nasıl etkiliyorsunuz evlilik durumunu, daha bozulmaya mı katkı var?

TRABZON İL JANDARMA KOMUTANLIĞI ASAYİŞ ŞUBE MÜDÜRÜ YARBAY MELİK ULUPINAR – Hayır efendim, bizde bu boşanmalar yine şehir merkezine göre daha az, bunun sebebi de ailelerin araya girmesi. Birçok olayda aileler taraflar arasına giriyor ve boşanma olayının büyük bir kısmı sonlanıyor ya da boşanmadan bitiyor davalar. Ancak, çok nadir şiddet olayının yüksek olduğu durumlarda veya daha da önemlisi, bizim kırsaldaki mali durumdan kaynaklanan problemlerde boşanmalar daha çok görülüyor.

BAŞKAN – Şimdi kollukla devam edelim.

Trabzon İl Emniyet Müdürlüğünden Komiser Yardımcısı Ahmet Şerif Balcı, buyurun.

TRABZON İL EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ KOMİSER YARDIMCISI AHMET ŞERİF BALCI – Öncelikle hoş geldiniz.

İlk önce teşkilatımızdaki aile içiyle ilgili yapılanmadan bahsedeceğim.

3 Ağustos 2011 tarihinde Emniyet Genel Müdürlüğü Asayiş Dairesi Başkanlığı bünyesinde Aile İçi Şiddetle Mücadele Şube Müdürlüğü kuruldu. 11 Kasım 2015 tarihli Bakanlık onayıyla 81 il emniyet müdürlüğü, asayiş şube müdürlüğü bünyesinde aile içi ve kadına karşı şiddette mücadele büro amirliği kurulmuştur. Ben de Trabzon Aile İçi ve Kadına Karşı Şiddetle Mücadele Büro Amirliği yapıyorum şu anda. 1 komiser yardımcısı ve 3 polis memuru olarak şu an görev yapmaktayız. 1 personelimiz ŞÖNİM'de irtibat görevlisi olarak şu an çalışmakta.

2015 yılında 6284 sayılı Kanun ve uygulaması hakkında "Hizmetin Yerinde İfası Uygulaması Semineri" kapsamında 40 personele, mukayyet eğitimi programı kapsamında polis merkezlerinde ifade almakla görevli 50 personelimize, toplumsal cinsiyet eşitliği, kadına karşı şiddetle mücadele eğitimi kapsamında 14 amir ve 65 polis memurunu konuyla ilgili eğitim vermiş bulunmaktayız.

Emniyet Genel Müdürlüğünün de taraf olarak desteklediği Aile İçi Şiddetle Mücadele Projesi kapsamında Emniyet Genel Müdürlüğü, personeli 500 çalışanına bütün kadroya eğitim vermek maksadıyla eğitimci olarak eğitim vermiş bulunmakta. Trabzon kadrosundan 5 kişi bu eğitimi aldık. Mayıs ayından itibaren bütün kadroya bu eğitimi vermeye başlayacağız. Ayrıca, 2 personel, Mevlüt Bey ve ben süpervizör olarak eğitimimizi aldık teşkilatta bu konuyla ilgili yaşanacak sıkıntılara da destek olmak maksadıyla.

Şiddete maruz kalan mağdur sayılarıyla ilgili bilgi vermek istiyorum. 2014 yılında 250 kadın mağdur olarak görülmekte istatistiklerimizde. 2015 yılında da sayı değişmemiş, yine 250. 2016 ilk üç aylık istatistiğe baktığımızda da 72 bayan mağdur olarak görülmekte aile içi konularla alakalı olarak. Verilen tedbir karar sayılarıyla ilgili olarak 2015 yılında koruyucu tedbir kararı sayısı 143, önleyici tedbir kararı

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 28/03/2015 Saat :

Kayıt: Trabzon Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 18

sayısı 521, 2016 ilk üç aylık koruyucu tedbir kararı sayısı 19, önleyici tedbir kararı sayısı 135.

İhlal konusuna gelecek olursak yaklaşık yüzde 15-20 civarında ihlalle karşılaşmaktayız. İhlalle karşılaşıldığında da gerekli tutanaklar tutularak ilgili makama bilgi verilmekte.

İntihara teşebbüs konularında, 2014 yılında 53 bayan, 2015 yılında 135 bayan, 2016 yılında 35 bayan intihara teşebbüs etmiş. Meydana gelen ölümlü intihar vakaları 2014 yılında bulunmamakta, 2015 yılında 5 adet, 2016 yılında 1 adet bayan intihar ederek eks olmuştur.

Cinayet vakalarına baktığımızda ise 2014 yılında 2, 2015 yılında 3 adet kadına yönelik cinayet olayı meydana gelmiştir. 2016 yılında ilk üç aylık dönemde bulunmamaktadır.

BAŞKAN – Son söylediğinizi tekrar alabilir miyim, ben kaçırdım, kusura bakmayın. 2014-2015 cinayet sayısı kaç?

TRABZON İL EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ KOMİSER YARDIMCISI AHMET ŞERİF BALCI – 2014 yılında 2 adet, 2015 yılında 3 adet meydana gelmiştir. 2016 ilk üç aylık dönemde bulunmamaktadır.

BAŞKAN – Tamam, teşekkür ederim.

Komisyon uzmanımız, Tetkik Hâkimimiz Semra Hâkime Hanım, çok kıdemli. Yaklaşık üç aydır yoğun bir tempoyla onu çalıştırıyoruz. Az önce avukat hanımla ve hâkim beyle konuştuğumuz konu hakkında görüş bildirecek.

Buyurun.

TETKİK HÂKİMİ SEMRA UZUN – Şimdi, olay şu: Eğer Türk Medeni Kanunu'nun 169'uncu maddesi çerçevesinde verilmiş bir tedbir kararıysa bunu her zaman infaz edebilirsiniz. Ama, nihai karar dediğimiz yani hâkimin dosyadan el çektiği kararda, boşanma, velayet, kişisel ilişki düzenlenen bu kararda mutlak surette kesinleşmesi gerekiyor. Bu dosya Yargıtaya geldiği zaman eğer böyle bir ihtilaf ya da böyle bir talep gündeme geldiyse o dosyanın hâkimi o dosya üzerinden bir tedbir kararı veremez çünkü elinde dosya yok. UYAP üzerinden de dosyayı görse bir ara karar veremez. Onun için en uygun olanı, tedbir kararı talebiyle bir değişik iş üzerinden gelen taleple bir çocuk ile annenin ya da diğer ebeveynin kişisel ilişki kurmasına dair bir ara karar verebilir. İkinci iş olsun ya da olmasın. Şimdi, nihai kararsa nihai kararlar mutlak surette kesinleşmek zorunda. Tedbir kararlarını infaza koyarsınız, yasanın amir hükmü bu.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Eski HMK 111 gibi bir düzenleme yapsak, “Tedbir bu haddede devam eder.” desek.

TETKİK HÂKİMİ SEMRA UZUN – Şimdi şöyle bir şey var: Şahsi ilişkiye ilişkin yani kişisel hukuka ilişkin ilamların çok özel bir durumları var, zaman aşımına uğramıyorlar. Belki her ne kadar nihai kararda kesinleşmeden icraya konulmamakla birlikte, çocuğun üstün yararı gözetilerek, nasıl ki biz velayette her daim dosyaya müdahale edebiliyorsak çocuğun üstün yararı dikkate alınarak kişisel ilişkiye ait olan kısmın infazı mümkündür diyebiliriz ama ilamlar bir bütündür Ali Bey.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Eski kanunda vardı ya. Mahkemede talep ederseniz kesinleşmeye kadar HMK 111, 112 devam eder. Gayrimenkul davalarında kesinleşme şartı var, 363 ve 443 gereğince. Ama, mahkeme karar verirse tedbir devam eder. Burada da o geçici verdiğimiz tedbir, bence HMK'ya bir düzenleme getirilirse... Avukat hanım esaslı bir itiraz yaptı bence, bu dosyalar uzun sürüyor. Karar verildi, mahkeme elini çekti. Şimdi, hâkim arkadaşlar farklı bakar da avukatlık mesleği sonuç alma mesleğidir. Siz sonuç almadığınız müddetçe müvekkiliniz bu işten memnun olmaz. Dava iki sene sürecek. Çocuk bir tarafa gitmiş, mahkeme, hâkim dosyaya bakmıyor. Yani, ya her avukatın yeniden bir değişik iş dosyasıyla bu işi bilmesi, keşke bilse...

TETKİK HÂKİMİ SEMRA UZUN – Bakın, şöyle söyleyeyim ben: “Kişisel ilişki kurulmasına...” diye bir ara karar vermişse hâkim, hükümde “Çocukla kurmuş olduğum, şu ara kararıyla vermiş olduğum kişisel ilişkiye ilişkin ara kararın hükmü

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 28/03/2015 Saat :

Kayıt: Trabzon Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 19

kesinleşmesine kadar devamına..." demesi aslında onun hüküm kesinleşene kadar infazını sağlar. Anlatabiliyor muyum?

AV. İŞİL DEMİR GÜNER – Peki, ben o zaman ekleyeyim mi? Bunu yasal mevzuata dayandırmadan hâkim eğitimlerinde, hâkimlik eğitim süreçlerinde, hizmet içi eğitimlerde o zaman söyleyelim de uygulamayı avukata bırakmasın. Çünkü, o bize bırakırsa olmaz.

TETKİK HÂKİMİ SEMRA UZUN – Söylüyoruz Avukat Hanımcım, söylüyoruz ama karşıdaki herhâlde ancak anlamak istediği kadar anlıyor, söylüyoruz.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Hukuk mahkemeleri taleple bağlıdır.

AV. İŞİL DEMİR GÜNER – Hukuk mahkemeleri ne kadar taleple bağlı ise de kişisel ilişki kurulmasına dair nihai kararı verirken dediğiniz ibareyi oraya yerleştirmek sonuçta hâkimin kamu düzenine ilişkin yasal yetkisi, onu oraya kendi yerleştirebilir. Yani, bunu avukatların demesi ya da icraya bunu vereceğiz, işte, icra yapımı, o aşamaları ortadan kaldırmak için, bunu meslek içi eğitimle mi tamamlarız, yasal mevzuatın içine mi koyarız çünkü hâkimler bunu vermekten korkacak. Olmamış, uygulaması yok.

TETKİK HÂKİMİ SEMRA UZUN – Şimdi, "169'a göre verilmiş olan tedbir kararının karar kesinleşinceye kadar aynen devamını..." demesi aslında yeterlidir. Yani, bakın, sadece bir cümle bu. Bu cümleyle kararın kesinleşmesine gerek yok. İsteddiği kadar, isterse dört yıl temyizde kalsın o dosya. Ara kararının devamı mümkün olduğu için infaz edilebilir.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Soralım, hâkim bey veriyor mu böyle bir kararı? Talep oldu diyelim ki, talep var...

AİLE MAHKEMESİ HÂKİMİ MURAT KAKİLLİ – Başkanım, bu konu şöyle: İcra mahkemesi ile bizim aramızda bir görev sorunu oldu, Yargıtaya da taşıdık, aynı başkanımın da dediği gibi oldu. Biz onu verdik, icra mahkemesine gittiler, icra mahkemesi dedi ki: "Kesinleşmiş bir ilam olmadığından dolayı ben burada tazyik hapsini gündeme getiremem." Bize gönderdi, biz de dedik ki: "Burada icra kanalıyla yapılan bir işlem var ve buna karşı da icra mahkemesi yetkilidir." Yani, icra memurunun şikâyeti, işlemi icra mahkemesindedir, bizim alanımızda da değildir. Yargıtayın birtakım içtihatları var. Mahkeme kararında verilen bu tedbirin normal HMK hükümleri gereğince verilmiş bir tedbir olmadığı yani "sui generis" dediğimiz aile hukukundan kaynaklanan ayrı bir tedbir olduğu belirtiliyor. Başkanımın da dediği gibi, belki ayrı bir dosyada bunu vermek en doğrusu olur. Normalde tedbir kararlarında biz bu şahsi ilişki konusunda bunu açıkça belirtmiyoruz. Yani, nafakada belirtiyoruz, diğer türlü belirtiyoruz ama bu konuda bir de talep gelmedi bize. Biz bu konuda, kararda da yazmıyoruz yani "Karar kesinleşene kadar geçerli olması." demiyoruz. Diğer taraftan bakarsanız, zaten tedbir kararları da kararın kesinleşmesine kadar devam edecek yani HMK'da bu konuda açık hüküm de var. Ama, bu konuda uygulama ne şekilde gelecek, onu da tam olarak... Şu belki olabilir: Kanuni düzenlemeyle aile hukukundan verilen kararlar ya da "Kesinleşmesi aranmaz." diye bir hüküm konulsa en azından ilamlı icraya konu olabilir ya da ilamlı icraya konu olmasa bile şu da olabilir: İcra kanalıyla değil de Aile ve Sosyal Politikalar kanalıyla da icra edilebilir bu karar. Yani, kanuni düzenleme olursa belki bu biraz önceki bahsettiğimiz mevzuyla ikisini örtüştürebiliriz.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Çok teknik bir konu olduğu için uzatmamak daha doğrusu.

BAŞKAN – Şöyle yapalım usul açısından: Komisyonumuz saha ziyaretlerini tamamladıktan sonra kendi içimizde istişare toplantıları yapacağız. Semra Hanım, üyelerimiz, bunu görüş olarak tartışalım, ondan sonra rapora öyle geçirelim.

TETKİK HÂKİMİ SEMRA UZUN – Tamam.

BAŞKAN – Hüsnüye Hanım, buyurun.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Ben Jandarmadan gelen arkadaşlarımıza sormak istiyorum. "Rütbeli olan 52 kişiye verildi eğitim." dediniz. Peki, rütbesiz olan askerlerimize vermeyi düşünür müsünüz? Çünkü, diğer gezdiğimiz illerde böyle rakamlar verildi, onlara da eğitim verildi diye. Ne dersiniz?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 28/03/2015 Saat :

Kayıt: Trabzon Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 20

TRABZON İL JANDARMA KOMUTANLIĞI ASAYİŞ ŞUBE MÜDÜRÜ YARBAY MELİK ULUPINAR – Rütbesiz askerlerimize eğitim verildi ama bu bilgilendirme seviyesinde. Yani, bunların görev icrasında herhangi bir rolü olmadığı için biz oraya dâhil etmedik. Ama, erlerimize de Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının planları doğrultusunda bilgilendirme yapılıyor. Biz burada sadece bu işte görevli olan sayıyı verdik.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Görevli eğitimini kastettim.

TRABZON İL JANDARMA KOMUTANLIĞI ASAYİŞ ŞUBE MÜDÜRÜ YARBAY MELİK ULUPINAR – Evet, bu 52 kişi rütbeli personel, bizzat bu işle görevli olanlar.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Deniz Hanım.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Bu işte görevlendirilmiş arkadaşların eğitimde görev aldığını söylediniz, daha doğrusu eğitimden geçen üst rütbeli personel eğitimde görev aldı. Peki, rütbesiz olan askerlere bu kişiler mi eğitim verdi, yoksa Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü'nün gönderdiği sosyal hizmetliler mi?

TRABZON İL JANDARMA KOMUTANLIĞI ASAYİŞ ŞUBE MÜDÜRÜ YARBAY MELİK ULUPINAR – Yok, biz verdik bilgilendirme semineri şeklinde. Bizim erlere sadece bu konuda değil, aileyle ilgili başka konularımız da var, normal bu iç seminer bilgilendirme toplantımız, Sosyal Politikaların yaptığı bir faaliyet değil.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Peki, bu konuda -Trabzon'da askerî okulumuz var mıydı bilmiyorum ama- sizin bünyenizde de çalışan psikologlar, psikolojik danışmanlar var. Bunlardan yararlanma yolunu, yöntemini hiç düşündünüz mü?

TRABZON İL JANDARMA KOMUTANLIĞI ASAYİŞ ŞUBE MÜDÜRÜ YARBAY MELİK ULUPINAR – Bizim bünyemizde maalesef bayan psikoloğumuz yok.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Okullarınızda var da.

TRABZON İL JANDARMA KOMUTANLIĞI ASAYİŞ ŞUBE MÜDÜRÜ YARBAY MELİK ULUPINAR – Okullarda var, bizde yok şu anda.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Tamam, teşekkür ediyorum.

TRABZON İL JANDARMA KOMUTANLIĞI ASAYİŞ ŞUBE MÜDÜRÜ YARBAY MELİK ULUPINAR – Rica ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi, PDR uzmanlarımız var aramızda. Hümeysra Yıldırım Hanım Cumhuriyet Ortaokulu Rehber Öğretmeni, buyurun.

Siz şu an fiilen okulda görev yapıyorsunuz değil mi?

PDR ÖĞRETMENİ HÜMEYRA YILDIRIM – Evet.

BAŞKAN – Burada tabii şunu bekliyoruz sizden: Sadece boşanmış aile ya da parçalanmış aile çocuklarının durumu değil, çocuk istismarı noktasında... Çünkü, ben rehber öğretmenlerin bu anlamda bilgi ve tecrübesine çok güveniyorum. Son zamanlarda ortaya çıkan pek çok olay rehber öğretmenlerin işini iyi bilmesinden dolayı ortaya çıktı. Sadece boşanma ve sonuçları değil, çocuk istismarı ve diğer konulardaki uygulama ve tecrübelerinizi, gözlemlerinizi bekliyoruz sizden.

Buyurun.

PDR ÖĞRETMENİ HÜMEYRA YILDIRIM – Okul psikolojik danışmanı olarak tabii ki aile gerçekten çok önemli. Şuradan başlamak istiyorum: Çocuğun ilk toplumsallaşma yeri aile, dolayısıyla anne ve babalar da genellikle ilk model alınan kişiler. Bu yüzden, anne ve babanın birbirine nasıl davrandığı çocuğuna nasıl davrandığı kadar önemli, belki de daha da önemli. Çünkü, çocuğun anne baba arasındaki ilişkiyi görmesi, iletişim biçimini görmesi, bunu modellemesi, bunu içselleştirmesi çok önemli. Çünkü, çocuğu bireysel tabanlı değerlendiremiyoruz. Çocuğun davranışlarını, yaşantılarını anlamlandırmaya çalışırken, sebeplerini bulmaya çalışırken çocuğu bireysel olarak gözlemlemiyoruz çünkü çocuk bir sistemin parçası, aile sisteminin bir parçası. Dolayısıyla, yetişene kadar, okul çağına gelene kadar o aile içerisinde birtakım şeylere maruz kalıyor, birtakım davranış modellerini görüyor, bunları içselleştiriyor. O yüzden, çocuğu bir bütün olarak değerlendirmek lazım. Bu açıdan baktığımız zaman, okul psikolojik danışmanları olarak şunu çok önemsiyoruz: Anne ve babanın yani ailenin, çiftlerin

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 28/03/2015 Saat :

Kayıt: Trabzon Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 21

güçlendirilmesini, desteklenmesini çok önemsiyoruz. Bu nasıl olabilir? Öneri kısmında şunları düşündük: Evlilik öncesi çift danışması ya da aile danışması çok önemli çünkü evlilik bir sosyal ortaklık aslında, bir sosyal birliktelik ve evliliğin sürdürülebilmesi için de birtakım becerilerin olması gerekiyor. Bu becerilerin bazıları doğuştan insanda olabilir ama bazıları eğitimle beraber kazandırılması gereken becerilerdir. Evlilik kararından önce belli sayıda, belli sürede, belli konuları içeren bir çift danışması almak faydalı olur diye düşünüyoruz. Çünkü, evliliğin sürdürülebilmesi için iletişim becerilerini iyi kullanmanız lazım. Kendini ifade etme becerisi, maddi konuları ya da çocukla ilgili konularda ortak karar alma becerisi, karşı tarafı anlama, onaylama, duygularını, düşüncelerini ifade etme becerisi, bunlar hep evliliğin sürdürülebilmesini sağlayan belirleyiciler aslında. Dolayısıyla, bu konularda alınabilecek olan eğitimler de kurulan yuvanın ya da işte, yapılan bir birlikteliğin çok daha sağlıklı ilerlemesine sebep olabilir ve o ortamda yetişen çocukların da çok daha sağlıklı modeller almasına ve bunları kendi yaşantılarına uygulamasına sebep olabilir. Önleyici tedbir anlamında evlilik kararı olan çiftlerin gerekli yasal düzenlemelerle beraber evlenmeden önce böyle bir programdan geçirilmesi sağlıklı olur diye düşünüyoruz.

Ayrıca, kendi okullarımızda şunu yapıyoruz, özellikle Ortahisar Kaymakamımız bu konuda çok özveride bulunuyor, çok çalışıyor: 0-18 yaş aile eğitim programları ve bu kapsamda -tabii ki çocuk yaş grubuna göre değişiyor bu eğitimler- genellikle anne ve babalar bu eğitimlere katılıyorlar ama bir sorun olarak şunu söyleyebilirim: Genellikle anneler bize çok ulaşıyorlar, bu tarz eğitimlerde babaları görmek çok zor. Katılan baba sayısı 1 ya da 2 oluyor. Onlar da o kadar bayanın arasında belki bir iki oturuma katıldıktan sonra bırakmayı tercih edebiliyorlar. Babaların katılması konusunda zorunluluklar getirilebilir. Genellikle bizim toplumumuzda daha çok babalar evin geçimini sağlamakta, iş hayatı daha çok babalar üzerinde gidiyor ve babaların şöyle bir savunması var: "İş hayatı, iş saatleri içerisinde gelemiyorum." tarzında yaklaşabiliyorlar ve çocuk eğitimi konusunu daha çok annenin üzerine sorumluluk olarak verebiliyorlar. Bu anlamda belki babaların çalıştığı başka kurumlarda da -annelerin de olabilir elbette- aile eğitimlerinin ne kadar önemli olduğu, aile eğitimlerine katılmalarının çocuğun gelişimi açısından, eşlerin birbirine yaklaşımı açısından ne kadar önemli olduğu konusunda bir bilinç oluşturulabilir diye düşünüyorum. Şu anda çocuklara yönelik hazırladığımız, okullarda uyguladığımız paket programlar var, belli oturum, belli konuları içeren. Belki yine Millî Eğitim Bakanlığı ve üniversitelerin akademisyenleriyle beraber çiftlere yönelik yani çiftlerin beraber katılıp beraber birtakım becerileri modelleyerek öğrendikleri programlar da oluşturulabilir ve okulda uygulanması zorunlu hâle getirilebilir. Nedir? İletişim becerileri gibi, çatışmayı yönetme gibi, öfkeyle baş etme gibi, duyguları ifade etme gibi, çocuğu anlama gibi, düşünceyi ifade etme gibi, konuşma gibi, dinleme gibi, onaylama gibi, takdir etme gibi, aslında sayabileceğimiz o kadar çok şey var ki insana dair ve bütün bunları içeren çiftlerin ortak katılıp ortak bilgilenebilecekleri ve o ortamda uygulamada bulunabilecekleri eğitim programları okul tabanlı olarak uygulanabilir. Biz daha çok anne ve babaları çağırdığımız zaman çocuk üzerinden iletişim kurmalarını sağlamaya çalışıyoruz ama aslında önceliğimiz anne babanın birbirine davranışı olmalı diye düşünüyorum. O açıdan, çiftlere yönelik eğitim programları Millî Eğitim tabanlı olarak okullarımızda uygulanabilir.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Zorunlu mu olmalı?

PDR ÖGRETMENİ HÜMEYRA YILDIRIM – Zorunlu olması elbette ki yani gönüllülüğe bıraktığımız zaman annenin üzerine kalabiliyor ya da birtakım mazeretler daha ön plana çıkabiliyor ama bunların zorunlu olması, evlilik öncesinde, evlilik sırasında... Nasıl ki fiziksel sorunlarımız olduğu zaman, öksürdüğümüz zaman ya da en ufak bir ağrımız olduğu zaman hemen bir fiziksel muayeneye gitmek istiyoruz, aynı şekilde evlilikte de aslında sorunlar ortaya çıkmaya başladığı anda, bir şeylerin ters gittiğini fark ettiği anda başvurabilecekleri kaynakları bilmeleri, belki sorunlar çok fazla uzamadan ve kökleşmeden, o evlilik -tabiri caizse-

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 28/03/2015 Saat :

Kayıt: Trabzon Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 22

doğranmadan kurtulabilecek bir şeyler varsa orada müdahale etmek çok daha faydalı olur diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Bir şey soracağım ben.

PDR ÖĞRETMENİ HÜMEYRA YILDIRIM – Buyurun.

BAŞKAN – Bunlar önerileriniz. Trabzon üzerinde çocuklar nezdinde -ortaokul çağında çocuklar çünkü sizin çocuklarınız- en çok karşılaştığınız sorun, aileye yönelik nelerle karşılaşıyorsunuz?

PDR ÖĞRETMENİ HÜMEYRA YILDIRIM – Genellikle çocuklar şundan çok şikâyetçiler: Anlaşılmadıklarından.

BAŞKAN – Şikâyet etmedikleri konularda mesela. Siz bir rehber öğretmensiniz, Trabzon'da bütün çocukların sağlıklı aileler ve sağlıklı bireyler olması sizin görev tanımınız içinde. En çok birinci sorun Trabzon'da çocuklar için ne diyebilirsiniz? Atıyorum, madde bağımlılığı mı, istismar mı, aile içindeki iletişimsizlik mi? Bunları sıraladığınızda nasıl bir sıralama yaparsınız?

PDR ÖĞRETMENİ HÜMEYRA YILDIRIM – Zannediyorum aile içi iletişimsizlik birinci sırada yer alır. Aile içinde yanlış anne baba tutumları, aile içerisindeki iletişimsizlik, çocuğa karşı yanlış davranış biçimlerini aslında ilk sırada sayabiliriz diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Pardon, kusura bakmayın, tekrar alabilir miyim?

PDR ÖĞRETMENİ HÜMEYRA YILDIRIM – Şöyle: Aile içerisindeki iletişimsizlik, çocuğa yaklaşım biçimlerindeki yanlışlıklar, yanlış anne baba tutumları, baskıcı, otoriter gibi sıralandırabileceğimiz yanlış anne baba tutumları, çocukların yeterince anlaşılmadığını düşünmesi, eşlerin birbirine karşı olan yaklaşımları ilk sırada diye düşünüyorum okullar genelinde bir değerlendirme yaptığımız zaman. Elbette ki boşanmış aile çocukları karşımıza geliyor ama bunun kökenine baktığımız zaman yine belki en baştaki sorunlardan bir tanesi de aile içi iletişimsizlik. Aileden aileye farklılık göstermesiyle beraber, iletişimsizliği en baş sıraya koyabiliriz diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Deniz Hanım, buyurun.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Öncelikle teşekkür ediyorum.

Ben değerli meslektaşımın da söylediklerini tasdiklemek açısından bir konuşma yapmak istiyorum, soru değil aslında.

Meslektaşımın da belirttiği gibi, aile eğitimi konusunda aileye en rahat ulaşabileceğimiz yer, çocuk üzerinden okullardır. Özellikle okul öncesi dönem ve ilköğretim çağında aileye ulaşmak çok kolaydır. Lise döneminde aileye ulaşmak gittikçe zorlaşır. Özellikle ilköğretim çağında yani ilkokul, okul öncesi dönem de özellikle başta olmak üzere, bu konuda görev alan okul psikolojik danışmanı arkadaşlarımda zorunlu uygulamalar yapılırsa aile eğitimlerinin çoğunu tamamlamış oluruz diye düşünüyorum ama bu zorunlu hâle getirilmeli ve babaların katılmaması - ben de çalıştığım için- büyük bir engel.

Evlilik öncesi eğitimde çalışabileceğimiz kurumlar bence yerel yönetimler. Neden? Çünkü, nikâh başvurusu belediyelere yapılıyor. Belediyeler bu konuda koordinasyonla çalışırsa Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığıyla... Evlilik öncesi eğitimi yerel yönetimler aracılığıyla, aile eğitimini Millî Eğitim Bakanlığı aracılığıyla, aile ve evlilik terapisini bütün buralardan gönderilecek bilgilerle, başvurularla Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü de üstlenebilir. Yine, boşanma danışmanlığının da hukukçu arkadaşlarımızla buna uygun ortamlarda, daha doğrusu, ortam demeyeyim, yine yönlendirilebilir de onun aşaması da orada olabilir diye düşünüyorum. Böyle bir sıralama getirirsek zannediyorum sorunu geniş kapsamda çözeriz diye düşünüyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkürler.

İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı Fatma Zehra Aydın, buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 28/03/2015 Saat :

Kayıt: Trabzon Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 23

TRABZON İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜR YARDIMCISI FATMA ZEHRA AYDIN – Normalde ben Hümeyra Hanım'ı görevlendirmiştım, beraber katıldık bu toplantıya. Tabii, Millî Eğitim adına, o, söylenebilecek sözleri ifade etti.

Öğlenden önce arkadaşlarla birlikte istişare yapınca Sayın Milletvekilim Deniz Hanım'ın söylediği bir konuyu biz beraber paylaştık, yerel yönetimlerde, işte, belediyelere müracaat eden özellikle yeni evlenecek çiftlere bu anlamda eğitim verilmesi. Biz bunu Millî Eğitim camiası olarak rehber öğretmenler tarafından bir projeye dökmek istemiştik. Tabii ki Aile ve Sosyal Politikalar da bu görevi üstlenebilir. Bizim bu konuda birlikte aynı düşündüğümüzü ben şu anda hissettim. Böyle bir projeyi biz geliştiriyoruz ama tabii ki sizler üstten böyle bir uygulamayı... Her şey zorunlu oldukça bizim insanımıza zorla bir şeyi yaptırım daha kolay oluyor bizler için. Yani, önleyici çalışmalar biz yapıyoruz genelde. Parçalanmış ailelerin çocukları bize geliyor, tabii onu düzeltmek zor ama evlenmeden önce bir bilgi sahibi olup da bir aile kurumunu kurmaları daha doğru olur diye düşünüyoruz.

Bunun yanında, çalışmalar anlamında baktığımız zaman Millî Eğitim olarak, danışmanlık tedbiri kararı alınan çocuklar, suça sürüklenen çocuklarla ilgili alınan kararlar doğrultusunda Bakanlığımızın yaptığı danışmanlık kitabı var. Onunla ilgili bu çocuklarımıza eğitimler veriliyor, bu anlamda grup çalışmaları yapılıyor. Bunun yanında, 0-18 yaş aile eğitimi bütün ilçelerde yaygınlaştırılmış bir program olarak devam ediyor. Yani, sadece, dediğim gibi, Deniz Hanım'ın söylediği, vurguladığı şeyi ben de desteklemek istiyorum. Bu anlamda sizler de bizi desteklerseniz etkili olacağımız düşüncesindeyiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Aile Hekimi Sayın Doktor Oğuz Kara, buyurun.

AİLE HEKİMİ DR. OĞUZ KARA – Sayın Başkan, değerli milletvekillerimiz; öncelikle şehrimize hoş geldiniz.

Burada benden önce bahseden konuşmacı arkadaşlarımız, Fatma Hanım haricinde, hep genelde boşanma kısmıyla, o süreçle ilgili konuştular. Bense daha çok evlilik öncesi bizim vatandaşlarımıza verdiğimiz danışmanlıkla ilgili bazı bilgiler sunmaya çalışacağım sizlere.

Medeni Kanun'umuza göre evlenmek amacıyla evlenme memuruna başvuran çiftler tıbbi açıdan evlenme ehliyetlerinin olup olmadığının belirlenmesi amacıyla bağlı buldukları aile hekimliklerine sevk edilmekte. Bu aile hekimleri de çiftlerin sağlık durumlarının evlenmeye uygun olup olmadığını belirleyerek bir raporla ilgili evlendirme memurluğuna durumu bildirmektedirler. Bu taleple bize başvuran çiftlerin ilk olarak yaşlarının Medeni Kanun'un belirlediği evlenmek için gerekli şartlara uygun olup olmadığına bakmaktayız. Ardından, yine, çiftlerin evliliği ayırt etme yeteneklerinin gelişip gelişmediğine bakmaktayız. Aile hekimleri bu süreci yönetirken iki yönlü olarak yönetmekte: Birincisi, çiftlerin evlilik için biyolojik ve fiziksel bir engelleri olup olmadığına bakarız; ikinci olarak da yine evlilik için psikososyal bir engel var mıdır, ona bakarız. Biyolojik ve fiziksel olarak çiftlerin evlenmesine engel olacak bir hastalığı olup olmadığını öncelikle kayıtlarımızdan araştırırız, ardından gerek görmemiz durumunda tetkikler isteyip doğrulama yöntemleri kullanırız. Yine, bulaşıcı hastalıkları olup olmadığını kan testleriyle birlikte değerlendiririz. Gerek gözlem gerekse sorularla olgunlaştırdığımız psikososyal incelemedeyse duygularda kütleleşme, soyut düşünce güçlüğü, doğal olmayan hareket ve duruşlar, şüphecilik, paranoya, sanrılar, halüsinasyonlar, düşünce dağınıklığı gibi psikotik hastalık belirtisi veya demans, zekâ geriliği vesaire akıl hastalıklarının tespiti hâlinde ise ilgili uzman hekimlere, psikiyatri, nöroloji, sevk ederek evlenmelerine engel bir hâl olup olmadığını belirlenmesini isteriz. Zira, bu durumlardaki evliliğe onay kararı Medeni Kanun'umuza göre heyet raporuyla ancak verilebilir, tek hekim raporuyla olmaz.

Buraya kadar evlilik için sağlık raporu almak amacıyla başvuran kişilere yönelik raporu düzenlemek amacıyla yaptığımız işlemlerden bahsettim. Ama, aslında biz bu süreçte yakaladığımız çiftlere evlilik öncesi danışmanlıkta da

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 28/03/2015 Saat :

Kayıt: Trabzon Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 24

bulunmaktayız. Bu danışmanlık hizmetinde verdiğimiz hizmetlerse üreme sağlığı danışmanlığı, gebeliği önleyici yöntemler, günümüzde artan bulaşıcı hastalıkların önlenmesi, akraba evliliği, genetik geçişli hastalıklar, kalıtsal kan hastalıklarıyla ilgili bilgilendirmelerde bulunmaktayız. Çiftler, olası riskler, sonuçları ve korunma yöntemleri hakkında bilgilendirilmektedir.

Yine, anne ve bebek ölümlerinin önlenmesi açısından risk oluşturabilecek durumlar varsa önceden tespit edilip ailelerin bilgilendirilmesi suretiyle bu süreç bizim için önemle değerlendirdiğimiz bir süreçtir. Aileyi oluşturacak çiftlere evlilik öncesi hazırlık amacıyla sağlıklı bir çift ilişkisinin temel unsurları konusunda yapılacak olan bilgilendirme, bu konuda yapılmış bazı çalışmaların da boşanma oranlarını düşürdüğüne ve aile içi şiddet ve uyuşmazlıkların önlenmesine ciddi katkıları olduğunu göstermiştir. Bu amaçla, evlenecek her çifte poliklinik şartlarının el verdiği ölçüde, dışarıda bekleyen hastaların, diğer hastaların sınırlarıyla de fazla oynamadan karşılıklı sevgi ve saygıyı, arkadaş olabilmeyi, birbirlerine sadakat ve güvenmeyi, doğacak çocuklarla ilgili ortak fikre sahip olmalarını, krizleri çözmeleri için birbirleriyle konuşmaları gerektiğini, dinî, politik görüş ayrılıklarında birbirlerine saygı göstermeleri gerektiğini, birbirlerine duygusal ve fiziki şiddet uygulamamaları gerektiğini konuşmaya gayret ediyoruz. Ancak, takdir edersiniz ki yoğun poliklinik şartlarında çok uzun süreler ayırmamız mümkün değildir. Bu amaçla, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının il müdürlüklerinde kurduğu aile danışmanlığı merkezlerinin periferide de yaygınlaştırılması ve bu birimlerde istihdam edeceği sosyal çalışmacı ve aile danışmanlarıyla, evlenecek her çifte mutlaka danışmanlık hizmeti verilmesi gerektiği kanaatindeyim ki Fatma Hanım da biraz önce aynı konudan bahsettiler.

Yine, üzerinde kısaca duracağım ikinci bir konu ise bölgemizde bulunan evde bakım hastalarının aile bütünlüğüne herhangi bir olumsuz etkileri olup olmadığı konusunda da görüşümüz istenmişti. Ben Maçka ilçesindeki, nispeten kırsal bir yöre, orada da ayrıca ikinci bir kırsal yöre olan daha çok köy nüfusuna bakmaktayım. 3.600 nüfusa hizmet veriyorum. Bu 3.600 nüfusun 2.100'ü Büyükşehir Yasası'ndan önceki eski, köylerde yaşamaktalar. Bu bölgede evde bakım hizmetleri alan yani o sisteme kayıtlı toplam 2 hasta var benim hizmet verdiğim fakat onun dışında da onlardan bir kademe daha ileride olup yatalak olmayan ancak yine de evinden çok fazla sağlık hizmeti almak için ilçe merkezine gelemeyecek durumda olan yaklaşık 50 ila 60 arasında takip ettiğimiz hasta var. Bunların aile bütünlüğüne bir olumsuz etkisi olup olmadığı konusunda fikrimiz istenmişti, ben onunla ilgili hemen kısa bir şey söyleyeceğim.

Açıkçası, burada iki durum var: Birincisi, engelli çocukları olanlar var, anne baba ve çocukları; bir de büyükler, kayınpeder, kayınvalide engelli veya yatalak diye düşünürsek. Bir kere, çocukların engelliliği durumunda aile bütünlüğünü ilgilendirecek herhangi bir sorun yok, zira gerek anne gerek baba o çocuğun hayatını idame ettirmesi için sonuna kadar çocuklarıyla ilgilenmekte. Büyüklerde, işte, kayınvalide, kayınpeder olunca direkt kan bağı olmayan aile bireyi bazen o hizmetten geri adım atabilir, o hizmeti istediği kalitede vermeyebilir diye... Bugün sabahleyin bir toplum sağlığı merkezindeki sorumlu tabip arkadaşla konuştum, böyle bir iki olaya vâkıf olduğunu söyledi. Açıkçası ben hemen hemen hiç vâkıf olmadım.

Burana önemli bir şey daha var: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının gerek engelliye gerekse ona bakan kişilere bu bakım karşılığında bağladığı maaşın da bu aile bütünlüğünün bozulmasında bir engel olarak durduğunu düşünüyorum ve bu daha da geliştirilebilirse...

BAŞKAN – Tekrar alabilir miyim son söylediğinizi? Bakım maaşı...

AİLE HEKİMİ DR. OĞUZ KARA – Bakım maaşı daha da artırılabilirse, bunun aslında aile bütünlüğünü koruyucu bir şey olduğunu düşünüyorum açıkçası.

BAŞKAN – Ama, şu an yeterli değil mi o rakam sizin için, bakım maaşı? Öyle görülmüyor mu sahada? Onu soruyorum.

AİLE HEKİMİ DR. OĞUZ KARA – Yani, yeterli değil. Bugün özellikle toplum sağlığı merkezindeki sorumlu tabip arkadaşıyla konuştum, bana söylediği şu:

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 28/03/2015 Saat :

Kayıt: Trabzon Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 25

Tamam, belki onun için yeterli, hasta kişiye bakmak için yeterli fakat onun bakımı süresince neredeyse ailenin fertlerinin başka işlerle ilgilenebilecek vakitleri kalmıyor. İşte, tarlasında, bağında, bahçesinde çalışacaksa orada feragat etmek durumunda kalıyor. Onun için, biraz daha geliştirilebilir diye düşünüyorum açıkçası ben de.

Bir de burada bir fikrim daha var. Özellikle sağlık açısından bakılırsa boşanmalarla ilgili, kanaatimce, bundan sonraki gittiğiniz yerlerde psikiyatri uzmanlarını da toplantıya dâhil ederseniz çünkü boşanma vakalarında eğer hekime başvurulacaksa bizden ziyade, psikiyatri uzmanlarına başvuruluyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Doktor Bey.

Üyelerimizden soru yok, devam ediyoruz.

KTÜ Kadın Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezî Müdürü Profesör Doktor Nezahat Altuntaş, buyurun.

KTÜ KADIN ARAŞTIRMALARI UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ MÜDÜRÜ PROF. DR. NEZAHAT ALTUNTAŞ – Sayın Başkan, değerli misafirlerimiz; ben de öncelikle hoş geldiniz demek istiyorum.

Aslında bu toplumsal olgu olarak boşanma olgusu, kadına yönelik şiddet de aynı şekilde, bu soruna yönelik çözüm önerileri ararken aşamalı düşünmek gerekir tabii; önleme noktasında yapılabilecek şeyler, sürecin yönetimi konusunda, işte, az önce hukuksal boyutu özellikle ifade edildi, bu noktada yapılacak şeyler, bir de sonuç olarak da boşanma sonrasında çocuk veya kadına verilebilecek destekler boyutunda tartışılabilir. Üniversite olarak, Kadın Araştırma Merkezi olarak olaya bakış noktası bizim için daha önleyici nokta önemli oluyor. Çünkü, benim özellikle burada vurgulamak istediğim nokta da toplumsal cinsiyet boyutunun işin içine girmesi gerekiyor. Çünkü, toplumda kadının statüsü, yeri, konumu, değeri noktasındaki bakış açısını biz eğer değiştiremezsek -hâlâ işte modern toplum diyoruz, postmodern toplum diyoruz ama- bu algıyı değiştiremezsek ne kadına yönelik şiddeti ne de aile birliği içinde erkek ve kadının birbirine karşı olan davranışları, muamelesi noktasında yaşanan problemleri sanıyorum ortadan kaldıramayacağız.

Toplumsal cinsiyet eşitliği algısının toplumda yerleşmesi lazım. Yani, kadın ve erkek olma durumuna toplumun yüklediği anlam, değer; kadın olmaya yüklenen anlam, değer ve hâlâ yine bu modern, postmodern çağda geleneksel birtakım değerler atfediyoruz biz. Yani, kadının daha çok evle özleştirilmesi, kadına ait birtakım görevlerin, hâlâ geleneksel görevlerin devam etmesi. Oysaki kadınlar aldı başını gitti yani çok da ileri noktalardalar artık; eğitim konusunda, ekonomik noktada, birçok hakları aslında söke söke elde ettiler. Ama, hâlâ zihinlerin bir tarafında tabii ne var? Toplumsal anlamda erkeğin temel olduğu ve kadının ikincil olduğu. Biz bunu toplumsallaşma sürecinde maalesef hâlâ bu şekilde biliyoruz, öğreniyoruz ve bunu değiştirmek de çok kolay değil maalesef.

Üniversite olarak bu konuda neler yapılabilir? Bu konuda sizin yaptığınız etkinlikler gibi üniversite ve YÖK çapında da birtakım şeyler yapılıyor. Son alınan kararda üniversitelerde toplumsal cinsiyet veya bu minval üzerine bir dersin zorunlu olarak öğrencilere bir şekilde mezun olmadan önce böyle bir dersi alması yönünde bir uygulama başlayacak yakın zamanda, böyle bir karar alındı. Bu gerçekten önemli çünkü ben bu dersi veren biri olarak, bu tür dersleri, tecrübelerim var. Hani, bir öğrencimin gelip bu dersi aldıktan sonra şu itirafı olmuştu: “Ben şimdiye kadar bir kadının emrinde çalışmayı asla istemezdim ama şimdi bunun çok da önemli olmadığını düşünüyorum.” şeklinde. Yani, bu noktada eğitim, öğretim daha doğrusu, aslında farkındalık yaratmak çok önemli. Bunları nasıl yapabiliriz? Bir kere, medya çok önemli günümüzde. Filmlerde, reklamlarda, sinemalarda, evlilik programlarında vesaire çok acayip şeyler görüyoruz maalesef. Tabii, buralara nasıl müdahale edilebilir, ne yapılabilir, bunların yolu yordamı da önemli ama ciddi problemler var bu noktada. Ama, biz üniversite olarak, bir eğitim öğretim kurumu olarak neler yapabiliriz, belki onu ifade edebilirim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 28/03/2015 Saat :

Kayıt: Trabzon Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 26

Bizim, tabii, eğitim öğretim faaliyetlerimiz var. Kamu yönetimi bölümü öğretim üyesiyim ben. Bizim lisans ve yüksek lisans düzeyinde derslerimiz var. İşte, öğrencilere birtakım şeyleri öğretmeye ve daha doğrusu, farkındalık yaratmaya çalışıyoruz.

Onun dışında, merkez olarak diğer bir amacımız, araştırma geliştirme faaliyetleri. Bu konuda da kadın boyutunda birçok noktada araştırmalar yapma hedefimiz var. Bir projemiz vardı, Trabzon'da Engelli Kadınlar ve Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği Projesi'ni tamamladık. Merkez olarak belki boşanma vesaire, kadına şiddet konusunda bu minval üzere çalışmalarımız, hedeflerimiz olacak.

Onun dışında, bilimsel toplantı ve etkinlikler, bunlar da önemli. Az önce söylediğim, o farkındalık yaratma noktasında bunlar da önemli. Biz, yine dediğim gibi, merkez olarak bu tür çalışmalarını elimizden geldiğince yapmaya, aktif olamaya çalışıyoruz. Ama, yine tekrarlamak gerekirse kadına yönelik şiddet veya boşanma, aile içinde kadın ve erkeğin birbirine muamelesi ve birbirinden beklentisi noktasında bu toplumsal cinsiyet algısının gerçekten bir şekilde toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması noktasında bir algının kesinlikle birçok boyutuyla toplumdaki çok farklı kurumlar üzerinden, özellikle medyayı da kullanarak oluşturmak gerektiğini ben ifade etmek isterim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Hocam.

Bir medya meslek mensubu olarak hem kayıtlara geçmesi açısından bir konuyu paylaşmak isterim. Ne yazık ki medyaya ciddi bir kapitalizm hâkim. Rating ve reklam ilişkisi o kadar keşmekeş bir ilişki ki bir taraftan aileler şikâyetçi, işte, "prime time"da yayınlananlar -siz de izliyorsunuz- kadını aşağılayıcı reklamlar ya da dizilerde aileyi parçalayan, aileyi hor gören yaklaşımlar, küfürlü, şiddet içerikli yayınlar ama diğer taraftan şuna bakıyoruz medyada, medyanın reklam kuşağının büyük bir kısmı eğer tüketicinin evine girmesi istenen bir ürünse, otomobil lastiği dahi olsa bu, aile ve çocuk odaklı gidiyor. Yani, normalde ben bu konuda yazan da biri olarak bir dönem hatırlıyorum 7 eş zamanlı dizide şöyle bir kadın karakteri vardı: Çocuğunun babasına ihtiyacın yok senin yani evlilik içi çocuk bile olsa eş problemlili ve boşanmak istiyor ama gebeliğini kocasından saklıyor, senin o çocuğun babasına ihtiyacı yok. 7 dizi eş zamanlı bunu pompalarken, öbür tarafta bakıyorsunuz eğer bir ürün satmaksa konu, bu bayram şekeri olsun, otomobil lastiği olsun, çocuk, anne, güvenlik, aile, sofraya, yemek masası falan bunlar kullanılarak bu sefer o ürün satılıyor. Yani, burada neyi sattığı... Çok ciddi bir kapitalist bakış açısı görüyoruz. Bunun da aslında bir tespit olarak ben tutanaklara geçmesini istiyorum.

Üyelerimizden hocama sorusu olan var mı?

Çok teşekkür ediyorum.

KTÜ KADIN ARAŞTIRMALARI UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ MÜDÜRÜ PROF. DR. NEZAHAT ALTUNTAŞ – Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN – Yazılı olarak da alabilirsek sevinirim.

KTÜ KADIN ARAŞTIRMALARI UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ MÜDÜRÜ PROF. DR. NEZAHAT ALTUNTAŞ – Tabii.

BAŞKAN - Trabzon KADEM temsilcisi Sevdegül Mungan, buyurun.

TRABZON KADEM TEMSİLCİSİ SEVDEGÜL AYDIN MÜNGAN – Ben tıp fakültesinde öğretim üyesiyim, aynı zamanda doktorum ama burada bulunma nedenim Kadın ve Demokrasi Derneğidir.

Biz Trabzon'da sahada henüz yedi aydır varız aktif olarak ancak şunu söylemek isterim ki yedi ay içerisinde iki defa kadın yasal hakları eğitimimiz oldu. Onun dışında, kadının donanımına ait üç-dört eğitim odaklı sempozyum düzenledik. Bunlardan biri şiddetle ilgiliydi, biri yine kadın yasal haklarıydı daha geniş kapsamlı olarak.

Benim kişisel olarak belirtmek istediğim burada şey: Öncelikle bu evlilik öncesi eğitimlerin evlilik sırasında olmasının daha çok tercih edilmesi gerektiğini düşünüyorum. Evlilik arifesinde yapılacak hangi eğitim olursa olsun, o an evlilik telaşısıyla çok yerini bulacağını düşünüyorum. Onun yerine, Işıl Hanım'ın söz

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 28/03/2015 Saat :

Kayıt: Trabzon Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 27

ettiği kapsamlı bir aile destek merkezi daha amaca yönelik olur diye düşünüyorum naçizane.

Bir de Nezahat Hocam'ın söz ettiği bu toplumsal cinsiyet eşitliği ya da adaleti, adına ne dersiniz, kadının hak ettiği yeri bulması toplumda; bu konunun - kesinlikle hak veriyorum- basında, ailelerde yerini bulması için kullandığımız dilin çok hassas olması gerektiğine inanıyorum. Burada sürekli erkeklerle yarışan, çatışan, böyle "eşitlik" kavramından anlaşılan... Çünkü, bugüne kadar yeni donanımlardan, feminizmin geçirdiği evrelerden kimsenin haberi yok. Direkt itici bir hâl alıyor ve insanlar algılarını kapatıyorlar. Daha yumuşak, naif, bizim manevi, geleneksel değerlerimize uygun, yarıştırmayan, bütünü yarısı kabul edilen... Burada bize biraz görev düşüyor STK'lar olarak. Kadın STK'ların kadın haklarını anlatırken toplumda karşılık bulabilmesi için bizim daha hassas davranmamız gerektiğini yani iğneyi biraz kendimize batırmalıyız diye düşünüyorum bu konuda.

Bir diğeri, sizleri çok kıymetli buluyorum. Torunlarımız ve çocuklarımız için yaptığınız çok kutsal bence. Henüz, boşanma oranlarımız, dediğiniz gibi, dünya ve Avrupa ortalamalarının altındayken böyle bir komisyonun kurulması, bizlere kadar inip sorular sormanız, fikirlerimizi almanız çok kıymetli bizler için de gelecek için de.

Bununla ilgili bir başka şey, babaların eğitiminden söz ettik. Bizim de yaptığımız eğitimlere katılanların hemen hepsi kadınlar -anneler eğitime daha mı hevesli bilmiyorum- bu ailenin bütünlüğü işi anneye kalmış durumda sanki ama baba daha güç sahibi evde, daha otoriter. Bu konuda babaların eğitimini sağlayacak olan yeni politikalar, kanunsal değişiklikler üretmek hepimizin görevi, talep etmek bizlerin, belki yapmak sizlerin.

Benim şimdilik söyleyeceklerim bu kadar.

Çok teşekkür ediyorum.

AV. İŞİL DEMİR GÜNER – Ben de konuşmalar bitmeden bir şey söylemek istiyorum.

AV. İŞİL DEMİR GÜNER – Soru sormayacaktım, bir şey söyleyecektim.

BAŞKAN – Tüm konuşmacılarımızı bitirelim, ondan sonra söz verelim vaktimiz kalırsa.

Türk Anneler Derneği adına Ziyet Şener Hanım, hoş geldiniz.

Buyurun.

TÜRK ANNELER DERNEĞİ TRABZON ŞUBE BAŞKANI ZİYNET ŞENER – Merhabalar, hoş geldiniz hepiniz.

Yirmi beş yıldır gönüllü arkadaşlarımla Trabzon'da sürekli sahada çalışan bir derneğin başkanayım ve yıllarca o kadar çok şey yaptık ki onların hepsini burada anlatmaya zamanımız yetmez, kısa ve öz geçeyim.

Trabzon'da yaptığımız çalışmalarda özellikle annelere ve çocuklara yönelik... Sürekli şiddetin içinde, şiddetle mücadele ederek geldik bugünlere. Ama, biz kadın sığınma evinin Trabzon'da yapılması için çok mücadele veren bir derneğiz, onu başardık ve bize geliyordu bütün bayanlar. Ben sırası geldiğinde evimi açıyordum. Şiddet gören kadını evimde misafir ediyordum, ertesi gün alıp savcılığa gidiyordum, gece hastaneye götürüyordum, rapor alıyordum ve böyle uğraştık. Ama, şimdi çok rahatız gerçekten, ŞÖNİM var -şimdi doğruya doğru, doğruları söylemek lazım- konuk evimiz var, artık bize gelmiyorlar. Birçok eğitim verdik, sürekli eğitim verdik köylerde, dağlarda. En son yaptığımız eğitimlerde, araştırmalarımızda, sahalarda çalışmalarımızda kadınlarımızın ekonomik özgürlüğünün olmadığı fark ettik. Bununla ilgili "Çalışan Kadın Özgür Kadındır" diye bir proje yaptık. Kadın Dostu Köyler Projesi bizimdi, onu köylerde uyguladık. Çalışan Kadın Özgür Kadındır Projesi'nde karşımıza beylerin baskısı ve kadınlarımızın çocuklarıyla olan sorunları, çocukları bırakamaması, eşlerin baskısı, "Benim karım çalışamaz." vesaire... Bunlarla ilgili birçok çalışmalar yaptık, mahalle çalışmaları, dezavantajlı mahallelerde toplantılar, eğitimler. Ve eğitime devam ediyoruz. Şu an aklıma gelenler onlar.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 28/03/2015 Saat :

Kayıt: Trabzon Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 28

Bizim arşivimiz çok dolu. Yirmi yıl önce biz şu anda valiliğimizin yaptığı mahalle toplantılarını yapmıştık. Bütün mahallelerde kahvehanelerde yapıyorduk, biz beyleri eğitiyorduk. Bu yirmi yıl öncesiydi. Şimdi, tekrar, valiliğimizce devam ediyoruz, biz de katılıyoruz o toplantılara. Eğitimlerimiz devam ediyor diyeyim fazla başınızı ağrıtmadan.

BAŞKAN - Estağfurullah.

TÜRK ANNELER DERNEĞİ TRABZON ŞUBE BAŞKANI ZİYNET ŞENER – Çünkü, çok uzun, gerçekten arşivimiz çok dolu. O yüzden, güzel şeyler oluyor. Şimdi biz çok rahatız, artık kapımıza gelmiyor insanlar. Bayanlar çok bilinçlendi. Şu anda verilen imkânlar onları çok doyuruyor. Mesela, Sosyal Yardımlaşma Vakfına yönlendiler. Oradan aldıkları maddi yardımlarla, yapılan yardımlarla... Derneklere fazla gelmiyorlar diyeyim. Şu anda biz sadece eğitime devam ediyoruz. Dernek olarak en çok önem verdiğimiz şey, geleneklerimiz, göreneklerimiz ve aile yapımızı kaybetmemek. Buna sürekli çalışıyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Ziyet Hanım.

TÜRK ANNELER DERNEĞİ TRABZON ŞUBE BAŞKANI ZİYNET ŞENER – Ben teşekkür ederim, kolay gelsin.

BAŞKAN - Biz buna şöyle diyoruz, benim de çok sık yazdığım bir şey: Kadim doğrular -doğrular ama yanlışlar değil- yeni gerçekler. Aslında bu ikisini bir arada güzel harmanladığımızda doğru bir sonuç elde edeceğiz inşallah.

Yaşam Kadın Merkezi Derneği Başkanı Nurper Gürdal Hanım, buyurun.

TRABZON YAŞAM KADIN MERKEZİ DERNEĞİ BAŞKANI NURPER GÜRDAL – Merhaba.

Sayın Başkanım, değerli konuklarım; hepiniz hoş geldiniz.

2009 yılında Trabzon'da kurulan Trabzon Yaşam Kadın Merkezinde alan çalışıyoruz, saha çalışıyoruz. Buradan yaptığımız izlenimleri kısaca sizinle paylaşmak istiyorum. Aldığım notlarım vardı, buradan okuyacağım.

Trabzon'da Yaşam Kadın Merkezi mahalle ve köylerde toplumsal cinsiyet eşitliği, kadına yönelik şiddet, ekonomik güçlenme gibi konularda eğitim ve farkındalık çalışmaları yapmakta, danışmanlık vermekte, bu konularla ilgili projeler yürütmektedir. Derneğimiz de aynı zamanda Karadeniz'deki tek kadın danışma merkezidir. Şiddete uğrayan kadınlara danışmanlık vererek yönlendirme yapmaktadır. Bu çalışmalardan edindiğimiz çıktılarımızı kısaca sizlerle paylaşmak istiyorum.

3 tane başlıkta aldık biz kadın ve aileyi: Şiddet, göç, ekonomik güçsüzlük. Kadınların sorunlarının başında şiddet gelmektedir. Kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddet en başta aile bütünlüğünü sarsan önemli etkindir diyoruz. Aile içerisindeki dengelerin oturmamasının altında ise kadın ve erkeğin toplumsal anlamda eşitsizliği yatmaktadır. Evliliklerini boşanmadan sürdürmek zorunda kalan kadınların sayısı oldukça fazladır. Aile birliği bozulmuş, ayrı yaşasa bile kadın, boşanma konusunda çekinmektedir. Çocuklarını ve çevre baskısını düşünerek şiddet görseler dahi bunu saklamaktadır. Aynı evin içiresinden ayrılığı yaşayan kadınlar oldukça fazladır.

Trabzon'da evliliğinde sorunlar yaşayan kadınlar artık ekonomik olarak güçlenmek istemektedirler. Ekonomik özgürlük ve ayaklarının üzerinde durma sözleriyle yaşadıklarını karşılaştırmaktadırlar. Buna tabii ki çocuk sorumluluğu da eklenince güçlenme isteği daha da artmaktadır.

Aynı zamanda, Trabzon sürekli göç alan bir şehirdir. Köyden şehre göç de sosyoekonomik açıdan aileleri olumsuz etkilemektedir. Erkeğin yaşadığı işsizlik ve ekonomisinin yetersizliği karşısında kadın da çalışmak istemekte, aile ekonomisini güçlendirmek istemekte ancak şehirde çocuğunu, engellisini ve yaşlısını bırakacak güvenli ve ucuz bir bakım hizmeti alamamaktadır. Göçle gelen ailelerin yaşadığı varoş mahallelerde aile bireylerinin uyum gösterememesi sonucunda aileler parçalanmaya gitmektedir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Bu bir araştırma sonucu mu? Başını kaçırdım ben.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 28/03/2015 Saat :

Kayıt: Trabzon Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 29

TRABZON YAŞAM KADIN MERKEZİ DERNEĞİ BAŞKANI NURPER GÜRDAL – Biz dokuz seneden beri 10'un üzerinde proje yürüttük. Aslında zamanınızı almak istemiyorum, okul rehberlik hocasına da sordunuz; biz Trabzon'da ilk defa okullarda Bilinçli Genç Mutlu Genç Projesi adı altında cinsel şiddet çalıştık ve medyadan falan paylaşmak istemedik. Bunların istatistikleri de var elimizde, dokümanlar var. 9'uncu sınıf öğrencilerinin, hocamızın söylediği, bu iletişime, diğer eğitimlere çok ihtiyaçları olduğu... Bunların da hepsini projelerimizin bir çıktısı olarak sizlere sunmak istedik.

BAŞKAN – Teşekkür ederim, sağ olun.

TRABZON YAŞAM KADIN MERKEZİ DERNEĞİ BAŞKANI NURPER GÜRDAL – Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Şimdi, burada iki konuşmacımız söz istedi. Onlara sırasıyla söz vereceğim.

Buyurun.

TRABZON ŞÖNİM MÜDÜRÜ GÜLİZAR ROL MOLLAMEHMETOĞLU –Sayın Başkan, değerli vekiller; teşekkür ederim.

Müdür Bey'in de ifade ettiği gibi son dört yıl içinde 2.585 civarı aile içi şiddet nedeniyle başvuran kadına hizmet vermişiz. Burada arkadaşlarımızın hepsi çok değerli bilgiler verdi. 6284 sayılı Yasa'yı Trabzon ilinde uygulayan grup olarak karşılaştığımız problemleri sizi bulmuşken bunu bir fırsat olarak görüp ifade etmek istiyorum.

Kanun kapsamında kadınlara şiddet mağduru olduklarında, ŞÖNİM'e geldiklerinde artık sorun çoğu zaman aile dışına çıktığı için çözülemez aşamada oluyor, işte, polis bunu öğrenmiş oluyorum, komşular öğrenmiş oluyor. Bu nedenle özellikle bu süreçte çocuklar çok mağdur oluyor. Anneyle birlikte gelse kadın sığınma evinde kalacak, babayla kalsa şiddet uygulayan bir babayla hayatına devam edecek. Bu anlamda, sorun bu aşamaya gelmeden Sağlık Bakanlığı, Millî Eğitim gibi çocukla ve kadınlara karşılaşılan kurumların erken tedbir alıp, erken fark edip, özellikle Aile ve Sosyal Politikaları uyarabilecekleri bir mekanizmanın oluşturulması gerektiğini düşünüyorum.

Bir de bunun dışında, bize gelen kadınların çoğu, yüzde 70'i civarı boşanma kararıyla geldiklerinde boşanıyorlar. Ama, sizin de toplantının başında ifade ettiğiniz gibi, bu kadınların büyük bir bölümü yeniden evleniyor, aynı şahısla ya da başka bir şahısla. Gerek boşanma sürecinde, işte, velayetin kimde kalacağına belirleneceği süreçte, gerek annenin kurumdan faydalandırıldığı süreçte hep çocuklar mağdur. Bu nedenle, aile içi boşanmalarda çocukları koruyan özel bir mekanizmanın oluşturulması gerektiğini düşünüyorum. İşte, eşiyle yoğun problem yaşamış, şiddet mağduru olduğu için öfkeli bir kadın çoğu zaman bu öfkesini çocukları üzerinden devam ettiriyor. Bizde burada ne var? Ya çocuk anneyle kalacak ya da devlet eliyle kurum bakımına alınacak. Her ikisi de çocuk için travma. Bu anlamda, özellikle boşanma sürecindeki çocuklar için özel hizmetler oluşturulması gerektiğini düşünüyorum.

Kadın konuk evlerinde kadının yeniden hayata katılımını sağlamak için, bir de 6284 sayılı Yasa kapsamında -az önce vekilime de açıkladık- kadınlara belli oranlarda, asgari ücretin günlük otuzda 1'i oranında ödemeler yapılıyor, çocuklar için artırılan ödemeler yapılıyor. Ama, kadın, konuk evinde kalırken bu ödemeler kadının pratik hayatında çok şeyi değiştirmiyor; bir işe devam etmek, işe gitmek, günlük hayatın içine katılmak, bir bütüne ait olmak, onları vermiyor. Sadece, işte, yaşam kalitesini bir oranda artırıyor ama sosyal açıdan kadını daha güçlü hâle getirmiyor. Bu nedenle, bu kadınların işe yerleştirmelerinde tıpkı SERÇEV kurumlarında kalan diğer müracaatçılar gibi, yurttan çıkanlar gibi ya da özel sektörde işe yerleştirdiğimizde sigorta primleri gibi, bunları destekleyecek uygulamalar bu anlamda kadının ve ailenin güçlendirilmesine katkı sağlayacak diye düşünüyorum.

6284 sayılı Yasa'yla ilgili de az önce toplantının başında konuşulmuştu "Tedbir kararları, evden uzaklaştırmalar süreci nasıl etkiliyor?" diye. Çoğu zaman

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 28/03/2015 Saat :

Kayıt: Trabzon Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 30

olumsuz etkiliyor. Az önce söylediğim gibi, evden uzaklaştırdıktan sonra, bu kamuoyuna o kadar açık hâle geldikten sonra o sorunun çözülmesi çok mümkün hâle gelmiyor. Bu nedenle, toplum sağlığı merkezlerinde... İşte, aile içi şiddetin özellikle arttığı dönemler var, eve küçük bir bebek eklendiğinde, annenin kronik sağlık sorunu olduğunda gibi. Bu tip kriz dönemlerini, Millî Eğitimde de o çocuğun okul başarısındaki kriterlere göre belirleyecek belli dönemleri bir ihbar mekanizmasıyla kurulabilecek bir sistem olsa belki o çocuklar bu sorun oluşmadan çok daha erken fark edilip çözümlenebilir diye düşünüyorum.

Söyleme fırsatı verdiğiniz için teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Bunu yazılı olarak da alırsak sizden sevinirim.

Hüsniye Hanım, buyurun.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürümüzün elindeki dosyayı alıp şöyle bir göz gezdirdiğimde burada mesela harçlık alanların sayısının 71 olduğu yani işe girme değil de daha çok oturarak bir şeyleri elde etme konusunda bu dönemde hanımlarımızın buna daha eğilimli olduğunu gördüm, işe yerleşme 8. Aslında burada hem STK'lar hem aile hekimimiz -ben de bir aile hekimi olarak burada tekrar sizi selamlamak da istiyorum, hepinizle birlikte tabii ki- bu konuda yardımcı olmamız gerektiğini düşünüyorum. Yani, bu dönemde kadınlarımız yıpranmışlık içinde olabilir, duygusal çöküntü içinde olabilir, psikolojik travma yaşıyor olabilir ama onlara onları özellikle sosyal hayata kazandırma noktasında, belli bir meşguliyet bulma noktasında destek olmamız gerektiğini düşünüyorum. Çünkü, bu dönemi atlatabilmenin en kolay yolu, onların uğraşlarının, düşüncelerinin başka bir yere kanalize edilmesi diye eklemek istiyorum. Özellikle, aile hekimi olan kardeşimizin söylediklerine de katılıyorum. Bize geldiklerinde -siz de bunu yaşıyorsunuz- her türlü dertlerini bizimle paylaşıyorlar; şiddet dâhil, aile içindeki kötü alışkanlıklar dâhil, uyuşturucu dâhil. Bu noktada, tabii ki ASM'lerde psikolojik olarak destek alacakları bir birimin oluşturulmasının faydalı olacağı kanaatindeyim.

Birlikte çalışacak, veri tabanları birbirini görebilecek şekilde olursa da tabii ki uygun olacağını tekrar söylemek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Bir de Avukat Hanım'ın herhâlde bir söz talebi vardı.

AV. İŞİL DEMİR GÜNER – Tamam, ben feragat edebilirim.

BAŞKAN – Bitiriyoruz toplantıyı, son söz olarak verecektim.

AV. İŞİL DEMİR GÜNER – O zaman şöyle söyleyeyim: Şimdi, Sevdegül Hanım, KADEM Başkanı çok güzel bir şeye değindi, baba eğitimine. Biz baba eğitimini yıllardan beri birçok dernekle aslında beraber yaptık, dedikleri gibi. Hani, bunu biraz zorunlu gibi yapsak, Millî Eğitimi tetiklese ve babalara hem toplumsal cinsiyet eğitimi verilse bakış açısını değiştirmek adına çünkü boşanma davaları bence birazcık da onu tetikleyen faktörlerden bir tanesi, bakış açısını değiştirmek anlamında. Bunu zorlamak için bir mekanizmanın gerektiğini düşünüyorum. O yüzden, baba eğitimini destekler -artık, oraya ne koyarsanız, o eğitime- şekilde bir zorunlu eğitim getirilmesi bence çok önemli.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Sayın Başkanım, son olarak ben bir söz istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Öncelikle, tüm katılımcılara verdikleri bilgiler için teşekkür ediyorum.

Bu baba eğitimine ilişkin ben de bir şey söylemek istiyorum. Tabii, bunu “baba eğitimi” adı altında sınırlamak doğru değil. Özellikle hocam toplumsal cinsiyet eğitimiyle alakalı çok önemli şeyler söylemişti. Bunu erkek eğitimi, birey çünkü herkes, kadın ve erkek, en nihayetinde insan ve birey. Dolayısıyla, erkek, kadın, çocuk, bunların hakları, sorumlulukları, evet ama aynı zamanda insan olmanın

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 28/03/2015 Saat :

Kayıt: Trabzon Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 31

gereği nedeniyle de insan hakları boyutunda eğitilmesi çok önemli. Bugüne kadar yaptığımız çalışmalarda ve ziyaretlerde sürekli eğitimlerden bahsediliyor. Bir sürü dernek var bu konuda, kendine görev edinmiş, sorumluluk edinmiş, sahada çalışan eğitimlerden bahsediliyor. Hep incelediğimizde genelde kadının eğitimini görüyoruz, hep kadın eğitiliyor, fotoğraflarda da öyle, yapılan etkinliklerde de öyle. Şanlıurfa'ya gittiğimizde Urfa'da şöyle bir eleştiri de gelmişti: Ya kadını eğitiyoruz ama haklarını öğrendikten sonra kadın eve gittiğinde, şöyle bir tehditle karşılaşılıyor erkek: "Bak, seni boşarım. Bak, benim şu haklarım da var. Bak, şu kadar da nafaka alırım senden. Bana iyi davran, şöyle yap." falan diye. Dolayısıyla, bu noktada, işte, o bahsettiğimiz erkeğin de eğitimi, birey olarak eğitimi toplumsal cinsiyeti içselleştirme, toplumsal cinsiyet eşitliğini içselleştirme, kadının mal değil, mal olarak onun malı, ona ait olan bir şey olarak değil de insan olduğunu, onun da bir insan olduğunu ve haklarının, erkek gibi onun da haklarının olduğunu içselleştirilmesi için eğitime ihtiyacımız var. Bu konuda tüm katılımcılardan öncelikle bir kadın olarak rica ediyorum. Yaptığınız eğitimlerde tarladaki erkeği, sokaktaki erkeği, kahvedeki erkeği, fabrikadaki erkeğin eğitilmesi konusunda da sizlerin de bu konuda yerel uygulayıcılar olarak adım atması, iş birliği içerisinde yapmanız çok çok önemli. İş birliğine gelmişken şu da dikkatimi çekti. Şimdi, her gittiğimiz ilde çok sayıda dernek var bu konuda, dediğim gibi, kendine görev edinmiş. Daha çok kadınlar üzerinden yürüyor tabii isimler; işte, Yaşam Kadın Derneği, Türk Anneler Derneği, Kadın Araştırma Merkezi, KADEM gibi. Şimdi, herkes kendince kendi faaliyetleri çerçevesinde bir sürü eğitim mekanizmasından bahsetti, eylemden bahsetti, işte, "Şu kadar eğitim verdik. Şu kadar kişiye şunu yaptık." Tabii, yer, zaman konularında net bir bilgimiz yok. Yani, bu kadar dernek nerede eğitim verdi, hangi ilçede, hangi sokakta, hangi köyde, kaç kişiye, aynı kişiler mi acaba, aynı bireyler mi, aynı çocuklar mı, aynı aileler mi, tabii bunlara ilişkin bilgimiz yok, dolayısıyla kıyaslayamıyoruz. Şunu da kıyaslayamıyoruz: Yaşam Kadın Derneği diyelim Kireçhane'ye gitti, bir bölgede, bir mahallede 10 aileye eğitim verdi, bir şeyler anlattı; eğitimin içeriğini de tabii bilmediğimiz için, neye dayalı olarak, ne tür bilgiler, hangi uzmanlar eliyle bu bilgilerin verildiğini bilmediğimiz için kıyaslama şansımız yok. Sonrasında aynı yere Türk Anneler Derneği gitti, diyelim ki bambaşka bir şey anlattı ya da birbirine zıt şeyler de olabilir. Sonuçta, dediğim gibi, eğer uzmanların verip vermediğini bilmediğimiz için bunlara da dikkat edilmesinin önemli olduğunu düşünüyorum. Dernekleri kastederek söylemiyorum, yanlış anlamayın, hani bir örnekleme yapmaya çalışıyorum. Çünkü, sizin haricinizde de bir sürü bu konuda kendine görev edinen... Ama, bazen iyi yapalım derken kötü yaptığımız şeyler de oluyor, yanlış algılar yarattığımız şeyler de oluyor arkadaşlar, bunu bazı sunumlarda gördük, bazı illerde yaptığımız sunumlarda. O algılarla, işte, toplumsal cinsiyet eşitliği noktasında, kadın ve erkeğin kendi hakları ve sorumluluklarını içselleştirmesi noktasında sorun yaşıyoruz. O yüzden kullandığımız dil -bir kişi söylemişti- çok önemli, o dili yerleştirmek, o dili kanıksatmak, onu yaşam biçimi hâline getirmek çok çok önemli. O yüzden bazen küçücük ayrıntı, yaptığımız şeyi iyi ya da kötü hâle getirebiliyor. Çok önemli olduğunu düşünüyorum, bunu not olarak ve sizlerin de dikkatine sunmak anlamında naçizane iletmek istedim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

TÜRK ANNELER DERNEĞİ TRABZON ŞUBE BAŞKANI ZİYNET ŞENER – Biz kamu yararına bir dernek olduğumuz için kurumlarla çalışıyoruz.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) - Sizi kastederek söylemedim.

BAŞKAN – Yok, yok, sizi kastederek söylemedi, genel bir tespitte bulundu sayın vekilim.

TÜRK ANNELER DERNEĞİ TRABZON ŞUBE BAŞKANI ZİYNET ŞENER – Kurumlardan aldığımız görevliler o eğitimleri veriyor.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Tutanaklara geçmesi açısından genel bir tespit.

BAŞKAN – Yok, yok, sizin kurumunuzla ilgili söylemedi.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 28/03/2015 Saat :

Kayıt: Trabzon Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 32

Aramızda bir katılımcımız daha var, Fatma Karahsan, Büyükşehir Kent Konseyinden buradaymış. "İki husus" dedikleri için söz vereceğim yoksa toplantımızı nihayetlendiriyorum, o iki hususu alalım sizden tutanaklara geçsin.

Buyurun.

TRABZON BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KENT KONSEYİ KADIN MECLİSİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ FATMA CİVAN KARAHASAN – Sayın Vekilim, sayın konuklar; hoş geldiniz.

Ben şuna değinmek istiyorum: Şimdi, hasta bakımı yapıldığında evde, hasta bakımının bir ücretlendirilmesi var, hasta için bir ücret ödeniyor. Fakat, buna bakan kişiye verilen ücret kesildiğinde, onun da geliri olmadığına bu da ortada kalmış oluyor.

İkinci bir husus, kısaca değinerek geçiyorum: Çocuklar 18 yaş olunca yurttan dışarı çıkarılıyor, bakımları yapılmıyor artık, barındırılmıyor. Bunların içerisinde gene de kız çocukları belki bir şekilde, eğer gidecek yeri yoksa barındırılıyor, misafir edilebiliyor fakat erkek çocuklarında bu olanak sunulmuyor. Dolayısıyla, dışarıda kalıyor ve tamamen korumasız kalıyor, gelecek için de zor şartlar içerisinde bu çocuklar ileriye doğru yöneliyorlar. Bu konular için veyahut da bu problemler için ne yapalım?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Tutanaklara geçti Sayın Karahasan söyledikleriniz.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Sayın Başkanım, ben de bir cümle söyleyebilir miyim.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Sayın Başkan, ben bütün katılımcıları dinledim ancak burada çok değinilmedi, acaba diğer toplantılarınızda değinilmiş olabilir mi diye... Boşanma davalarından -diğer toplantılarda varsa- hem eşlerin psikolojik destek almaları hem de ara mekanizmanın oluşturulması noktasında yasal düzenlemeler konusunda.... Onu söyleyecektim.

BAŞKAN – Evet, diğer illerde bu gündeme geldi. Komisyonunda Ankara'da yaptığımız toplantılarda da bu gündeme geldi. Boşanma süreci başladığında -kısmen aslında burada da konuşuldu- bir sosyal hizmet mekanizmasının araya girip onun raporu doğrultusunda boşanmanın seyrinin devam etmesi... Çünkü, bazen hakikaten tekrar aynı kişiyle evlenecek bir boşanma oluyor, çok alelacele boşanma ya da çok çatışmalı, çok gürültülü bir boşanma oluyor. O sürecin sakın, minimum çatışmayla gideceği, velayet, nafaka, diğer konularda, mal paylaşımı konularında minimum çatışmayla gidecek bir ara mekanizmaya ihtiyaç olduğu konusu, bugün de kısmen değinildi ama bu hemen hemen her ilde konuşuldu, önemli bir konu.

Teşekkür ediyorum.

Ben öncelikle Komisyon üyelerimize, ev sahiplerimize ve bugün davetimize icabet eden kurum, kuruluş temsilcilerine, STK temsilcilerine çok teşekkür ediyorum.

TRABZON BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KÜLTÜR VE SOSYAL İŞLER DAİRE BAŞKANI AHMET TAŞAN – Efendim, ben hanımefendinin konusuna bir cevap vermek istiyorum Bakanlık uygulamaları hakkında 18 yaş üstü çocuklarla alakalı.

BAŞKAN – Toplantıyı kapatıyorum ama buyurun Müdür Bey.

TRABZON BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KÜLTÜR VE SOSYAL İŞLER DAİRE BAŞKANI AHMET TAŞAN – Hanımefendi, kızlarla alakalı, koruma kararı kaldırılan çocuklarla ilgili söyledi. Zaten eğer eğitimine devam ediyorsa üniversitede 25 yaşına kadar koruma kararı devam ediyor. Erkek çocuklara biz, tabii, bakıyoruz, eğer 18 yaşından sonra üniversite okumasa hem Sosyal Yardımlaşma Vakfı üzerinden hem de Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü olarak gerekli harçlık desteğiyle çocuklarımızı destekliyoruz. Bunun dışında, zaten çocuklarımız kanun gereği işe sokuluyor. İşe giren çocukları bile biz yaklaşık iki üç-yıl takip ediyoruz. Yani, sürekli onlara eğitim veriyoruz memuriyetle alakalı, Bakanlığa düzenli raporlar gönderiyoruz. Çocuklar bizden çıktıktan sonra bile yani koruma kararı kaldırılıp işe

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 28/03/2015 Saat :

Kayıt: Trabzon Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 33

yerleştirildikten sonra bile gerekli takipleri il müdürlüğümüz tarafında yapıyor Bakanlığımızın talimatları doğrultusunda takipleri yapılmaktadır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Ben tekrar tüm kamu kurum, kuruluşu temsilcilerine, sivil toplum kuruluşu temsilcilerine, uzmanlarımıza, milletvekili arkadaşlarımıza, üyelerimize ve ev sahibi, misafir, kimseyi atlamış olmak istemiyorum, herkese çok teşekkür ediyorum kıymetli vakitlerinizi ayırdığınız için. Teknik ekibe de teşekkür ediyorum.

Sağ olunuz.

Kapanma Saati: 17.08